

Jesaia

Lau sê buku tonec ñaê kêpi propete kapôên Jesaia, tañ gêmôa nom gêdên jala 800 ma 700 ñasawa gêmun Kilisi gêmên nom nañ. En gêjam kôm anga Jerusalem. Lau tokauc, tañ sêkip Bibolo ñam sa nañ, nêñ ñalêlôm kêpi tagen gebe buku ñabin ñagêdô ñam kêsêp Jesaia tau, mago bin ñagêdô ñam kêsêp lau teñ, tañ sêmoa nom tédaguc Jesaia nañ. Êsêac sêjam kauc lau tendoc sêwê kain buku ñabin sêwin propete, mago bin tonec gêc awê gebe lau sêkaton papia ñagêdô sa kêtú Jesaianê buku. Bin tañ kêsêp papia tau nañ, gêjac miñ gamên Judaña ñamin, tañ kêsá gêdên ñasawa ec baliñ amboac jala 200.

Môkêlatu 1–39 Môkêlatu tonec gêjac miñ gamên Judaña ñagênwapac ñanô teñ. Lau Asuria sebe sejon gamên Judaña. Jesaia gêlic gebe lau Juda nêñ ñacjo ñanô lau Asuria atom, ñacjo ñanô lau tau nêñ sec to tañenpêc gêdên Anôtônê bin ma nêñ sêkên gêwin kwalecña. Propete gêjac bin su nê lau to gêjam dôn ñagêdô gwalêkin gebe êkalem lau to nêñ gejobwaga gebe sêsa nêñ lên tobin gêdên ma tomêtôc gêdêngeñ. En gêlên bin to kêkên puc êsêac gebe êsêac embe sêkên tañen Anôtô atom, go têtáp gênwapac sa ma sênaña. Anôtô oc êmêtôc êsêac ñabin gêjam sêga, mago bin Anôtô ênam mec lau-sêsap-en-tônwaga kêsêp môkêlatu tonec gêwin. Jesaia amboac tonanjen kêsôm kêtú têm wamaña teñ, tañ oc ênêc nom nañ, ma Dawidnê wakuc teñ oc êmên tañ êtu kin ñanô tau nañ.

Môkêlatu 40–55 Lau teto môkêlatu tonec gêdêñ tañ lau Juda taêsam sêngôn kapoacwalô anga Babel nañ. Nêñ ñacjo sejon êsêac e sêkêñ maten ñanô tenj kêtiam atom. Propete kêsôm jaen ñajam lasê gebe Têlagenj oc Anôtô êngamboac nê lau su anga kapoacwalô ma êwê êsêac sêmu sêna nêñ malacmôkê Jerusalem êtiam gebe sênac m nêñ lêñ wakuc tenj. Binj towae gêjam sêga gêc môkêlatu tonec gebe Anôtô kêtü lau-m samob nêñ lêñ natau. Ma binj tenj, tañ Anôtô taê gêjam kêpi nê lau nañ, tonec gebe enj êsakinj êsêac sêndêñ lau-m nomña samob sêna, ma enj ênam mec lau nomña samob êtu Jerusalemña.

Ñasêbu tañ kêsôm gebe “Anôtônê sakinwaga” nañ, têtü ñasêbu towae, tañ lau sêjala kêtü tônj gêc Binjlênsêm Lanğwanja nañ.

Môkêlatu 56–66 Môkêlatu tonec ñabinj kêkanônj lau, tañ sêmu sêja Jerusalem nañ. Êsêacnêñ ñalêlôm ñatutuc, tec propete gêjac êsêac têtac tônj ma kêsôm kêtü tônj gebe Anôtô êngôm nê binj, tañ gêjac mata gêdêñ nê lau nañ, ñanô êsa.

Binj ñagêdô kêkanônj binjgêdêñ to mêtôc gêdêñ ma binj ñagêdô gêlêñ binj lau gebe sêmansañ om to sêkêñ da ma tetenj mec. Ñalô towae tenj gêc 61:1-2. Gêdêñ tañ Apômtau Jesu kêkôc nê kôm sa nañ, enj gêwa nê kalem sa ña ñalô tonañ.

Jesaia geoc binj lasê kêkanônj lau Juda to Jerusalem

¹ Gêñ tañ Amos latu Jesaia gêlic kêkanônj lau Juda to Jerusalem gêdenj têtü, tañ Usia agêc Jotam ma Ahas agêc Hiskia têtü Judanêñ kinj nañ tonec.

² O undambê ôñô, o nom ôkêñ tañam,
gebe Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
“Aê galôm to kapôn latuci, mago êsêac sêbuc
dêmôêñ aê.

³ Bulimakao kêjala nê ñatau
ma donki kêjala nê ñataunê sac.
Mago lau Israel sêjala atom,
aêñoc launêñ kauc kêsa atom.”

⁴ Ijoc, amac lau secmêñ,
amac lau totôp kapôêñ, sec ñalatu amac,
ma agôm gêñ sakop-sakop sec.
Êsêac sêwi Apômtau siñ,
êsêac sêmajec Israelnêñ ñac dabuñ,
êsêac sêbuc dêmôêñ eñ.

⁵ Amac abe aê janac amac êtiam êsêp ondoc,
tec asap nêñ lêñ lanğwa tôn ñapañ nec.
Gêmac kêtap môkêmapac samucgeñ sa,
ma ñanipkalop samucgeñ gêmac-gêmac.

⁶ Anğa môkêmdañgam e jakêsêp emtapa amac amoa
toôlim samuc atom,
sêm mala to pipi ma kamocbôm gêjac têt ôlim auc,
ma amac apip ñatêkwi su atom, asabañ atom,
ma akêñ katêkwi gebe êmalôm kamocña atom.

⁷ Nêñ nom kêtü gasañ ma ja geñ nêñ malac su.
Lau jaba têdañğon nêñ kôm ñanô ma amac mate-
manô alicgeñ.

Nêñ gamêñ kêtü gasañ kêtôm lau jaba sesen su.

⁸ Sion latuo taugen gacgeñ gêmoa
amboac bec jakwa asê kêkô kôm wainña,
amboac bec, tañ sêjam kêkô kôm katimña nañ,

ma amboac malac, tañ ñacjo sêgi auc.

⁹ Lau siñ undambêña nêñ Apômtau embe endec aêacnêñ lau ñapopoc sêmoa atom, oc tatôm lau Sodom ma maleñmê amboac lau Gomora.

Kalem sênam tauñ ôkwiña

¹⁰ Amac gôliñwaga Sodom ña, añô Apômtaunê biñ. Amac lau Gomora, akêñ tañem aêacnêñ Anôtônê biñsu.

¹¹ Apômtau kêsôm gebe
“Amacnêm da gwalêkiñ gebe êmoasiñ aê amboac ondoc.

Aê ôlic ñakam nêm domba kapoac ma bulimakao ñalêsi, tañ akêñ kêtú daja nañ. Aê têtac gêwiñ bulimakao kapoac to domba kapoac me noniñ kapoac ñadec atom.

¹² “Gêdêñ tañ amac mênakô aê lanôcnêm nañ, asa kêjatu amac gebe aka aêñoc malacluj popoc.

¹³ Akôc da ñaôma andêñ aê amênj êtiam atom.

Nêm da ñadauj gêôc aê e ñasu sec.

Aê gadec nêm om ajônj gêô lasêña ma sabat to nêm akac sa ñaonda.

Aê gadec nêm biñ alôb-alôb to nêm omsêga samob.

¹⁴ Aê têtac gedec nêm om ajônj gêô lasêña ma noc aniñ moasiñ kapôêñña.

Gêñ tonañ ñai kêsac aê e ôlic ñakam gebe jaôc.

¹⁵ Embe alam lememe êtu atej mecña, oc jansañ matocanô auc.

Ma embe atej mec gwalêkiñ, oc Jakêñ tañoc atom,

gebe dec gêjam lememe auc.

¹⁶ “Akwasinj taôm e atu selec,
ma ansej sec, tañ agôm nañ su
gebe ênêc aê lanjôcnêm êtiam atom.

¹⁷ Andôñ taôm êtu anjôm gêñ njamña.
Ansom biñ gêdêñ.
Amêtôc êsêac, tañ sêlêsu lau nañ.
Akwa mosêbu ma anam êsêac sa,
ma apuc awêtucnêñ biñ tôñ.”

¹⁸ Apômtau kêsôm gebe

“Ajôc, amênmañ, tamansañ biñ dawij taun acgom.
Embe nême sec êtuñ gamên amboac dêlêcola,
oc jalic êtôm tao kwalam.

Ma embe amboac obo asôsamuc,
oc janjôm êtu sêpôma amboac gwêcôpic.

¹⁹ Embe akên êwiñ ma akên tañem aênoc biñ,
oc anij moasinj nom tonecña êtiam.

²⁰ Mago embe tañempêc ma ambuc dêmôêm aê,
sij oc enseñ amac su.

Biñ tonañ kêsa Apômtau tau awa.”

Anôtô êmêtôc Sion ma ênam Sion kêsi

²¹ Ojae, gêmunjen malac tau kêsap Apômtau tôñ,
mago galoc kêtû awê mockainjo sec sugac.

Gêmunjen biñ gêdêñ gêngôn tonec
ma biñ mansañ gêjam malac tau auc,
ma galoc lausij genjen sêngôn.

²² Nême silber kêtû matê
ma sêgaluñ bu gêwiñ nême wain.

²³ Nême kasêga sêbuc dêmôêm aê
ma sêngôn sêwiñ genjentêna.

Êsêac têtac gêwiñ biñ kana-kana

ma taêḅ kêka gebe lau sêkêḅ gêḅ ḅaômagenḅ êndêḅ
êšêac.

Êšêac sêkwa mosêbu ma sêjam êšêac sa atom
ma sêḅô awêtucnêḅ biḅ atom.

24 Amboac tonanḅ tec Apômtau, lausiḅ undambêḅḅa
nêḅ Apômtau

ma Israelnêḅ laimôkê kêsôm gebe

“Aê, aê oc jakêc ḅoc têtac ḅandanḅ êpi ḅoc ḅacjo
ma jakêḅ ḅagêjô êpi ḅoc soḅo-soḅo.

25 Aê oc jaja lemoc ôkwi ma janac aôm

to jakêḅ ja êniḅ nêḅ ḅatêmui su ênaḅa

ma japac gêḅ jaba, taḅ kêgaluḅ gêḅ ḅanô nanḅ, su
ênaḅa.

26 Go jakêḅ gôliḅwaga êtôm gêḅmuḅḅa

ma kwalam laḅgwa têtu nêḅ lau seḅeḅ êtiam êtôm
gêḅmuḅḅa.

Tonanḅ su acgom, go lau samob oc sêsam aôm gebe
Malac-biḅ-gêdêḅḅa

ma Malac, taḅ kêsap Anôtô tôḅ nanḅ.”

27 Mêtôc gêdêḅ oc ênam Sion kêsi

ma biḅ gêdêḅ oc êpuc lau Sionḅa, taḅ sêjam taḅḅ
ôkwi nanḅ tôḅ.

28 Mago lau-sêbuc-dêḅmôêḅwaga to lau sec oc sensiḅ
êšêac su sêwiḅ taḅḅeḅ,

ma êšêac, taḅ sêwi Apômtau siḅ nanḅ, oc sênaḅa.

29 Amac oc majem êsa êtu kamem, taḅ atoc sa
nanḅa,

ma laḅôḅanô êḅbêlê êtu nêḅ kôm ḅaolaḅa, taḅ
ajaliḅ sa nanḅa.

30 Amac oc atôm kamem, nanḅ ḅalaḅ kêsêlô

ma atôm kôm teḅ, taḅ ḅabumata kêpa nanḅ.

31 Nactêkwa oc êtôm dawen
 ma êné kolen oc êtôm ja ñamôsi
 ma ja oc êniñ lulugen êwiñ tau
 ma ñac ten oc êsi êndu atom. * ñaolaña kêtú nêñ
 gamêñ sêjam sakin anôtôi jabaña. Tec lau
 Israel sêsô mêtê jaba ton

2

*Apômtau ênam gôliñ nom ñagamêñ samob towa-
 magen*

¹ Biñ tañ Amosnê latu Jesaia gêlic kêkanônñ lau
 Juda to Jerusalem nañ tonec.

² Êndênñ têm ñam u ña tau gên tonec oc êsa
 gebe Apômtaunê lôm ñalôc oc êkô amboac lôc,
 tañ ñatêpôê kelen gamêñ su nañ,
 ma oc êpi kacgen êlêlêc lôc samob su ñêngeñ.
 Ma tenterlatui samob oc sêkac sa anğa tônêgeñ.

³ Ma lau taêsam sêpi sêna ma sêôc taunñ gebe
 “Ajôc, tapi Apômtaunê lôc tawac
 ma tasô Jakobnê Anôtônê andu ñalêlôm tana,
 gebe êndônñ nê mêtê êndênñ aêac e tasa êné lênñ tônê.
 Gebe ñagôliñ oc êsa anğa Sion, ma Apômtaunê biñ
 êsa anğa Jerusalem.”

⁴ Enñ oc êmêtôc tenterlatuinênñ biñ
 ma êmansañ lau gwalêkinñ nênñ lênñ.
 Ma êsêac oc sênam nênñ tubac ôkwi êtu sakwen
 ma nênñ kêmm êtu lêngêc.
 Lau tonñ tenñ oc sêôc sinñ sa êndênñ lau tonñ tenñ êtiam
 atom
 ma sêndônñ mêtê sinñña êtiam atom.

* **1:31:** Lau Kanaan tetoc kamem sa kêtú nêñ anôtô jaba ma kôm

⁵ O gôlôac Jakobña, amêñ,
mêñtasêlêñ tamoa Apômtaunê ñawê ñalêlôm.

2:6–4:6 Anôtô oc êmêtôc lau-tetoc-taun-sawaga to
lau sec, mago gêjac mata gebe êmbun lau ñapopoc
nêñ sec su to êñgôm êsêac têtú wakuc.

5

Bingôliñ kêpi kôm wainña

¹ Aê gabe janam wê tenj êtu ñoc ñacña,
janam wê êpi ênê kôm wainña.

Ñoc ñac kêsap nê kôm wainña tenj
gêsac lôc tonom ñalêsi ñajam ñaô.

² Eñ kêkac nom ôkwi ñapep ma kêjaliñ poc samob sa
ma kêpuc wain ñawalô ñajam kêsêp.

Eñ kêkwê andu ñaatêkwa baliñ kêtú sejop kôm
taunja

ma kêsap sêpip wain ñamala tenj gêc gêwiñ.

Go taê kêka gebe nê kôm ênam ñanô ñajam,

mago gêjam ñanô sec ñaômagenj.

³ “O amac lau Jerusalemña to amac Judawaga,
galoc jatenj amac gebe amêtôc aêagêc ñoc kôm
wainña ma binj acgom.

⁴ Aê janam kôm ondoc, tanj gajam atom nanj, êwiñ
êpi ñoc kôm wainña.

Aê taêc kêka gebe ênam ñanô ñajam, mago gêjam
ñanô sec ñaômagenj kêtú asagenja.

⁵ “Ma galoc aê jasôm gêñ,

tanj gabe janjom êndêñ ñoc kôm wainña nanj, lasê
êndêñ amac añô.

Aê gabe jansenj ñatunj su, gebe bôc sêniñ su

ma jatuc n̄atur̄bôm ênsêlô, gebe bôc sêka gamêṅ tau popoc.

⁶ Aê oc jakêṅ kôm tau êtu gamêṅ gasan ma janac ṅasêli su to jasap nom êtiam atom e wan̄ganic to gêṅ têkwa-têkwa êôc auc ma jajatu tao ṅamajan gebe êkêṅ kom ênac êsêp ṅoc kôm atom.”

⁷ Lau Israel têtū lausiṅ undambêṅa nêṅ Apôm̄tau nê kôm wain̄ṅa,

Ma Judawaga têtū wain̄ ṅawê, taṅ kêjaliṅ sa naṅ. Eṅ taê kêka mêtôc gêdêṅ, mago gêlic sêkêc dec siṅ. Eṅ taê kêka biṅ gêdêṅ, mago kêtap taṅjiboa sa.

5:8-30 Biṅ ojae kêpi lau sec tokaiṅ-tokaiṅ kêsêp mômêlatu tonec. * lau tau têtāṅ lasê kêtū mêtôc geo to ṅandaṅ, taṅ kêtap êsêac sa naṅṅa.

6

Anôtô geoc tau lasê ma kêkalem Jesaia

¹ Gêdêṅ jala, taṅ kiṅ Usia gêm̄ac êndu naṅ, aê galic Apôm̄tau tau gêṅgôn̄ lêpôn̄ kiṅṅa teṅ ṅaô lôlôcgeṅ, ma nê ṅakwê baliṅ kêsêp e kêjalec lôm dabuṅ ṅalêlôm auc. ² Aṅela Serapim sêkô Apôm̄tau ṅaô. Êsêac samob nêṅ magê 6-6 kêtôm êsêacgeṅ. Êsêac sêkwa laṅṅanô auc ṅa magê luagêc ma sêkwa eṅkaiṅ auc ṅa magê luagêc ma sêlôp ṅa magê luagêc. ³ Ma aṅela teṅ gêmôêc biṅ gêdêṅ teṅ ma sêmôêc gelom-gelom gêja gebe “Lausiṅ undambêṅa nêṅ Apôm̄tau eṅ dabuṅ, dabuṅ, dabuṅ.

* **5:7:** Taṅjiboa ṅam gebe mêtôcwaga sêmêlôc lau kesogeṅ, tec

Ënê ηawasi gêjam nom samucgen auc e gêdên ηamadin.”

4 Ma ηaôndu, taη kêsa aηela teη awasuη naη, kêwiwic andu ηataoη e jadauη kêkôm lôm ηalêlôm auc.

5 Go kasôm gebe “Ijoc, aêma oc janaηa, gebe aê ηac togêdôcôlic ηatêmui ma gamoa gawiη lau-gêdôηôlic-ηatêmuiwaga, mago matocanô galic Kiη, lausiη undambêηa nêη Apômtau.”

6 Go Serapimnêη teη kêgandouη jalana teη sa aηga altar ma kêkôc kêsêp lêma, go gêlôb gêdên aê gêmêη

7 mênkêmoasac aê aocsuη ma kêsôm gebe “Gôlicgac me, aê kamoasac gêdômôlic, tec gesenê nêη tôp su ma kêsuc nêη sec ôkwi.”

8 Go gaηô Apômtau awa kêsôm gebe “Aê oc jasakiη asa êna ma asa oc naêtu aêacma ηacjaenê.” Go aê kasôm gebe “Aê tec gamoa, ôsakiη aê.”

9 Ma enê kêsôm gebe “Naôsôm êndên lau tône gebe

‘Aηô biη amboac aηô, mago aηô êtu tôη atom.

Alic gêη amboac alic, mago ajala atom.’

10 Ôηgôm lau tonanê nêη ηalêlôm ηadani êsa

to taηeηsuη êoc auc

ma materê êmôp,

gebe moae sêlic gêη ηa materηanô

ma sêηô biη ηa taηeηsuη to sêjala biη ênêc nêη ηalêlôm e sênam tauη ôkwi ma ôliη ηajam êsa.”

11 Tec katu kênac gebe

“O Apômtau, aê jasôm lasê e êndên ondocgenê.”

Ma enê gêjô aê aoc gebe

“Ôsôm e êndên taη malac samob êtu gasaη ma ηamalac maleηmê

ma andu samob êtu tuc
ma gamêj e ñagêlêj nañ.

¹² Ma Apômtau oc êtiñ lau nasêngôn gamêj
jaêcsêga,

ma malac gasañ taêsam ênêc gamêj tonec ñalêlôm.

¹³ Ma embe lau 10-10 nêj tagen-tagen gacgen
sêmoa,

oc senseñ êsêac êtiam amboac sêsap kamem me
kalelon

e ñakatuc gacgen êkô.”

Ñakatuc tau tonañ ñawê dabunñ tau.

7

Jesaianê wae ñamataña gêdêj kin Ahas

¹ Gêdêj têm, tañ Usia latu Jotam nê latu Ahas kêtü kin Judaña nañ, kin Resin anga Suria agêc Remalianê latu Peka, tañ kêtü kin Israelña nañ, sêpi Jerusalem sêja sebe sênac sin êndêj malac tau, mago sêku tulu atom. ² Gêdêj tañ sêkêj ñawae gêdêj kin Dawid nê wakuc gebe “Suria to Epraim sêmoatiñ poac gêdêj taunñ” nañ, en to nê lau nêj ñalêlôm kêtênêp ñasec amboac mu kêwiwic ka saleñña.

³ Go Apômtau kêsôm gêdêj Jesaia gebe “Amagêc latôm Sear-Jasub asa naandac Ahas anga busawa, tañ kêsä anga bugêjactonñ ñaõña nañ ñaawa, nañ gêc lau-sêkwasiñ-obowaga nêj kôm ñaintêna, ⁴ ma ôsôm êndêj en gebe ‘Ojop taôm ñapep ma ôpuc taôm tôj. Ôtêc taôm atom ma nêñ ñalêlôm ñatutuc êtu Resin anga Suria agêc Remalianê latu nêj têtac ñandañña atom. Êsêagêc têtôm jakalic luagêc, tañ

ja gêôc e kêtû jec nan. ⁵ Suria agêc Epraim ma Remalianê latu sêmasañ biñ gêdêñ tauñ sebe sêngôm aôm sec, ma sêsôm gebe ⁶ “Ajôc, tapi Juda tana ma tatakê êsêac ñamelocñagen ma taku êsêac tulu e sêwi gamêñ tau siñ êndêñ aêac, ma takêñ Tabelnê latu êtu kiñ anğa tônê.” ’” ⁷ Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe

“Biñ tonañ oc êtu tôn atom ma ñanô êsa atom,

⁸ gebe Damasku kêtû Suria ñamôkê ma Resin kêtû Damaskunê ñatau.

Jala 65 ênaña acgom, go sênac Epraim popoc e sêmoa amboac lau-m tagen êtiam atom.

⁹ Samaria kêtû Epraim ñamôkê

ma Remalianê latu kêtû Samaritanê ñatau.

Amac embe akêñ êwiñ atom, nan oc akô ñajaña atom amboac tonañgen.”

Jesaia geoc Imanuelnê biñ lasê

¹⁰ Ma Apômtau kêsôm gêdêñ Ahas kêtiam gebe ¹¹ “Oteñ gêñtalô teñ anğa Apômtau, aômñem Anôtô nê. Gêñtalô tau êpi anğa lamboam me êsêp anğa lólôc.” ¹² Tagen Ahas gêjô nê biñ gebe “Aê oc jateñ atom, ma oc jansaê Apômtau atom.” ¹³ Tec Apômtau kasôm gebe “O gôlôac Dawid, akêñ tanem aêñoc biñ. Amac alênsôn ñamalac, nec alic kêtôm atom, tec abe alênsôn aêñoc Anôtô êwiñ nec. ¹⁴ Amboac tonañ Apômtau tau oc êkêñ gêñtalô teñ êndêñ amac amboac tonec gebe Awêtakiñ teñ oc taê e êkôc latu teñ ma ê ênê ñaê gebe Imanuel. ¹⁵ Êndêñ tañ êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña nan, eñ êniñ su gêjac anô to lêpgeñ. ¹⁶ Ñapalê tau êjala lêñ êtiñ sec su to êjaliñ ñajam saña atomgeñ, ma kiñ luagêc, tañ sêgôm aôm taêm dani taôm nan, nêñ

gamêñ oc êtu gasañ. ¹⁷ Apômtau oc êkêñ têm kainñ teñ êpi aôm to nêm lau ma tamamnê gôlôac. Gêdêñ tañ Epraim sêkac tañ su aña Juda e mênğêdêñ galoc nañ, têm amboac tonañ kêtap amac sa atom. Anôtô êkêñ kiñ Asuriaña êkônin aôm.”

¹⁸ Êndêñ bêc ônê Apômtau oc êmôêc kawan aña bu Aiguptuña ñamôkê to banic aña gamêñ Asuriaña ¹⁹ mênşênac têt nêm gamêñ ñasalic to pocsawa auc ma sênam wañganic to ñagamêñ walewale auc amboac tonañgeñ.

²⁰ Êndêñ bêc ônê Apômtau oc êkôc kiñ Asuriaña aña bu ñamakeñ ônêña mênjêtu kekec bôjañ ma êkaliñ môkêmlauñ to ôlimlu ma nêm êm ênaña amboac tonañgeñ.

²¹ Êndêñ bêc ônê ñac teñ oc engeñ bulimakao tagen ma domba luagêcgeñ. ²² Ma bulimakao to domba sêkêñ su kapôêñ e êtôm gebe lau ñapopoc, tañ gacgeñ sênğôñ gamêñ tau nañ, sênin su gêtac anô to lêpgeñ.

²³ Êndêñ bêc ônê wañganic to gên têtwa-têtwa oc êoc gamêñ samob, tañ sêsê wain 1,000 kêsêp, tañ ñaôli mone silber 1,000 nañ auc. ²⁴ Wañganic to gên têtwa-têtwa oc êoc gamêñ tau auc samucgeñ, tec lau embe sêsa gamêñ tau, oc sêsêlêñ totalam ma sôbgeñ. ²⁵ Ma amac oc api gamêñ ñabau, tañ gêmunğen asap ña kinom nañ, ana atom, êtu atêc wañganic to gên têtwa-têtwaña, ma gamêñ ñabau tau oc êtu bulimakao sêsêlêñ ñamala ma domba oc sêka popoc. * †

* **7:25:** Sear-Jasub ñam gebe ñapopoc oc sêmu sêmên. † **7:25:** Imanuel ñam gebe Anôtô mênğêwin aêc.

8

Propete latu nê ñae

¹ Go Apômtau kêsôm gêdêñ aê gebe “Ôkôc poc tapa kapôêñ ten ma oto êsêp êtôm tañ teto sêmoa nañ gebe ‘Maher-salal-has-bas.’” ² Ma kakôc dabuñwaga Uria agêc Jeberekia nê latu Sakaria mênşewiñ gebe sêlic biñ tau sêwiñ. ³ Gêdêñ tonañ aê gadêñ propeteo gaja ma eñ taê e kêkôc latu ten. Tec Anôtô kêsôm gêdêñ aê gebe “Wê ênê ñaê gebe Maher-salal-has-bas, ⁴ gebe ñapalê tau êsôm Mamac me Nenec atomgeñ, ma kiñ Asuriaña oc êjañgo Damaskunêñ gêlôn to Samarianêñ awamata su aña êsêacnêñ.”

⁵ Apômtau kêsôm gêdêñ aê kêtiam gebe
⁶ “Lau tonec sedec bu Siloa,
 tañ keselen ñañêñ lanğwageñ nañ,
 ma têtêc tañ kêtü Resin agêc Remalianê latuña
 e têtü tonañña Apômtau gêgôm bu ⁷ Kêtü tonañña

Apômtau gêgôm bu gêc kapôêñ
 ma keselen toñaclaigen,
 ma oc êsuñ e ênam ñasêli auc
 to ênsalê ñatali auc.

Kiñ Asuriaña to nê ñawasi kêtôm bu tau tonañ.

⁸ O Imanuel, bu tau oc êc êsa Juda
 e ênsalê gamêñ tau auc ma êsuñ ênam aucgeñ êpi e
 êndêñ nêñ koclabeñ,

ma bu ñamagê oc ênam nêñ gamêñ aucgeñ êna.”

⁹ O lau tomôkê-tomôkê, ajala biñ tau ma atakêmañ.
 O amac lau gamêñ jaêcñaac, akêñ tañemmanñ.
 Añgambam taôm ma atakêmañ.
 Añgambam taôm ma atakêmañ.

¹⁰ Amansañ biñ awiñ taôm,

mago ñanô masi.
 Anam biñgalôm awiñ taôm,
 mago biñ tau êtu tôñ atom, gebe Anôtô mêngêwiñ
 aêac.

Atêc Apômtau taugen

¹¹ Apômtaunê lêma ñajaña kêkôc aê tôñ ma eñ
 gêjac biñsu aê, gebe jasa lau tonec nêñ lêñ atom,
 ma kêsôm gebe ¹² “Biñ samob, tañ lau tonec sêsam
 gebe poac sêkic biñña nañ, asam gebe poac sêkic
 biñña atom, ma gêñ, tañ êsêac têtêc nañ, amac atêc
 atom ma atakê atom. ¹³ Atoc lausiñ undambêña
 nêñ Apômtau taugen sa, gebe eñ ñac dabuñ. Atêc
 eñ taugen ma atakê êtu eñ taugenña. ¹⁴ Gebe eñ oc
 êtu gamêñ dabuñ lau sê lamuña tenj êndêñ Israel
 nêñ toñ lulugen, mago êtu poc sêndiñ eñkaiñña
 to poctêna têntac êmbôli aucña ma êtu sa to lakô
 êndêñ lau Jerusalem amboac tonanjen. ¹⁵ Êsêacnêñ
 taêsam oc sêndiñ eñkaiñ êpi poc tau ma sênac tauñ
 êndu e ôliñ popoc ma lakô tau oc ênac êsêac e ênsô
 êsêac tôñ.”

¹⁶ Jakic ñoc biñ gaoc lasêña tôñ
 ma japac biñ, tañ kadôñ nañ, ña penj ñajaña êsa
 ênêc ñoc ñacseñominêñ ñalêlôm.

¹⁷ Aê oc jansaê Apômtau, tañ kêsiniñ lanjôanô gêdêñ
 gôlôac Jakob nañ,
 ma jakêñ matoc eñjen.

¹⁸ Alicgac me, lau siñ undambêña nêñ Apômtau,
 nañ gêngôn lôc Sion nañ,
 kêkêñ aê to ñoc ñapalê, tañ Apômtau kêkêñ gêdêñ aê
 nañ,
 atu gêñtalô to puc gêdêñ lau Israel.

19 Lau embe sêsôm êndêḡ amac gebe
 “Awem ênac lau toḡalau geoc biḡ lasêḡa
 ma mectomaḡwaga, taḡ sêsôm biḡ kesec-kesec ma
 ole-ole naḡ,”

go asôm gebe “Aêac awenê ênac nêḡ Apômtau atom
 ma tatenê ḡacmatê êtu sênam lau materḡ jali saḡa
 me.”

20 Êsêac embe sêsôm gebe
 “Dandêḡ biḡ, taḡ kêdôḡ to geoc lasê naḡ tana, nec
 atom,”

oc sêlic gêu bôḡ atom biḡḡanôḡen.

21 Êsêac oc sêlênsa êtôm gamêḡenḡen
 tonêḡ ḡalêlôm ḡawapac ma mo êjô êsêac.
 Ma embe sêoc tôbôm, oc têtac êmbôli auc
 ma sêpuc boa nêḡ kiḡ to nêḡ Anôtô.

Êsêac oc sêoc materḡanô sa êpi undambê

22 ma materḡanô êsêp nom,
 mago sêlic gêḡwapac to ḡakesecḡen
 ma têtêc taḡ ḡawaô êkôm êsêac auc
 ma seo sêmoa gêsuḡbôm ḡalêlôm.

Mago êsêac, taḡ sêmoa totêtêc taḡḡboa naḡ, oc
 sêḡḡôḡ tokesec êtiam atom. Gêmuḡenḡ enḡ gêbu
 gamêḡ Sebulon to Naptali, mago êtu ḡamu enḡ oc
 êḡḡôm lau samuc nêḡ Galilaia, naḡ gêc bugêjactonḡ
 ḡalêndanḡ anḡa bu Jordan ḡamakeḡ onêḡa naḡ, êtu
 gamêḡ towae. * sêkac waba su sep tagen. †

9

Têna kêkôc biḡmalô ḡatau ma enḡ kêkôc nê ḡôliḡ sa

* **8:22:** Maher-salal-has-bas ḡam gebe Kêḡḡḡowaga têtêbiḡḡ gebe

† **8:22:** Bu tau bu Euprat, taḡ kêpoac Asurianêḡ gamêḡ naḡ.

¹ Lau tañ sêngôn gêsunbôm nan, sêlic ja kapôên ten.
Ma ñawê kêpô êsêac, tañ sêngôn gêmac ñagamên
kanucña nan.

² Aôm kôkên lau têtü taêsam
ma gôgôm êsêac têtac ñajam gêjam sêga.
Êsêac sêmoa aôm lanômnêmña toôlin kêpigen
têtôm lau, tañ sen mo lasê nan,
ma amboac lau, tañ sêjac sam ñacsonên awamata.

³ Gebe gêñwapac ñata, tañ gêsac êsêac nan,
ma tôc magimña to nêñ ñac, tañ kêlêsü êsêac nan,
nê sêm
nan aôm kôpôn tulu toc tagen amboac gêdên Midian-
annê têm.

⁴ Gebe sinwaganên atapa samob
to nêñ ñakwê sinña, tañ dec gi auc nan,
êsa ja ma êniñ su.

⁵ Gebe awê ten kêkôc ñapalê ten kêtü aêacña,
kêkên latu ten gêdên aêac gêmên.
Ñagôlin gêsac en magim ma sêsam en gebe
“Mêtênjam, Laimôkê, Tengeñjam, Binjalôtau.”

⁶ Ênê gôlin oc ênam sêga,
ma binjalô oc ênêc tengeñ
anğa Dawidné lêpôn to nê gamên kinña.
Gebe en oc ênac m ñagôlin tau to êpuc tön
ña mêtôc gêdên to bin gêdên
êndên galoc ma enden töngeñ.
Lausñ undambêña nêñ Apômtau nê ñalêlôm kêkac
en,
tec êngôm bin tonan êtu tön.

9:7–10:34 Anôtô kêmêtôc gamên Israelña kêtü
puc gêden gamên Judaña. Mago lau Asuria, tañ
têtü Anôtônê waba mêtôcña gebe êmêtôc nê lau sec

nañ, têtap gêñwapac sa e sênaña amboac tonanğen.
*

11

Isainê wakuc ênam gôliñ lau naêndên

¹ Nasêli tenj êlêc anğa ñakatuc Isai
ma ñawakac tenj êlêc sa.

² Ma Apômtaunê Nalau oc êsêp mênğensac enj ñaô.

Enj Nalau kauc mêtêña to tajala gêñña.

Enj Nalau êwa binj saña to Nalau ñaclainğa.

Enj Nalau takip binj ñam saña to tatêc Apômtaunğa.

³ Enj oc êtêc Apômtau êtu ênê têtac ñajam ñam.

Enj oc êmêtôc binj êpi gêñ, tañ mataanô gêlic nañ
atom

ma êkênj êwiñ binj, tañ tañasunj gêñô nañ, paliñ-
paliñgenj atom.

⁴ Enj oc êmêtôc lau ñasec nêñ binj êndênğenj

ma êmansañ lau wapac nêñ binj solopğenj.

Enj oc ênac wauc-wauctêna ña sêm awasunğa

ma nê awajaô oc ensenj lau alôb-alôb su.

⁵ Enj ênac binj gêdênj êtu nê obo ênêc dambê palê

ma binj ñañênj êtu nê ômbiñkap.

⁶ Kêam salenğa to domba ñalatu oc sêmoa sêwiñ
taunj

ma pusip salenğa to noniñ ñalatu oc sênêc sêwiñ
taunj.

Bulimakao ñalatu to lewe oc sêniñ genj sêwiñ taunj

ma ñapalê saunj tenj oc êwê êsêac.

⁷ Bulimakao to iwa oc sê sêlêb êndênj taunj

ma nêñ ñalatu oc sênêc napanj-napanj taunj,

* **9:6:** Nalô êsêac kêkanônğ lau Juda to Jerusalem.

ma lewe oc êniñ gêgwanj êtôm bulimakao.

⁸ Npalê dedec oc êtu dâa-dâa êngônj moacwêmnê
gêsunj ñaô

ma ñapalê sauñ oc êkêñj lêma êsô moacmôsinê ic êna.

⁹ Lau oc sêngôm tauñ sec to sêlênsu tauñ anja aêñoc
lôc dabunj atom,

gebe lau sêjala Apômtau kêtû tônj kêtôm gamêngenj
amboac dembom gêjam gwêc samucgenj auc.

¹⁰ Êndênj bêc ônê Isainê ñawakac oc êtu ñabelo tenj
êkô

ma lau samob sêlic

ma tentenjatlu samob sensom to têtû kênac enj

ma ênê malac êtu gamênj towae.

11:11-16 Anôtô gêjac mata gebe ejonj nê lau
ñapopoc sa anja nom ñagamênj samob.

12

Wê tanam dangenja

¹ Êndênj bêc tônê aôm oc ôsôm gebe

“O Apômtau, aê gabe janam dange êndênj aôm

gebe têtmtac ñandanj gêdênj aê,

mago gôjam têtmtac ñandanj tau ôkwi

ma gôjac aê têtac tônj.

² “Alicgac me, Anôtô kêtû ñoc moasinj ñamôkê,

tec gamoa taêc kêpa sugenj ma katêc tauc atom,

gebe Apômtau Anôtô enj kêtû ñoc ñaclai to ñoc wê
lambinja

ma kêtû ñoc kêsiwaga.”

³ Amac oc atê bu anja bumata dangônj matenj
jalinja totêtmtac ñajamgenj. ⁴ Ma êndênj bêc tônê amac
oc asôm gebe

“Anam danje êndên Apômtau, awem ênac ênê ñaê.
Asôm ênê gênsêga ñawae êtu tapa anja lau samuc
nên.

Asôm lasê gebe ênê ñaê towae.

⁵ Anam wê lanemña êndên Apômtau gebe gêgôm
gênsêga toñaclai.

Naasôm ñawae ênam nom ñagamên samob auc.

⁶ O amac lau Sionña, anam lasê ma anam wê
toôndugen
gebe Israel nên ñac Dabuñ en kapôên ma gêmoa
amac ñalêlôm.”

13:1–27:13 Anôtô oc êmêtôc lau jaba to-m-to-m,
tañ sêngôn sêsi gamên Israel to Judaña nan, ñawae
kêsêp môkêlatu tonec. Mago pesalem lambiña to
Anôtônê lau sêoc gêñwapac e Anôtô ênam êsêac kêsi
ñawae kêsêp ñasawa tonec gêwiñ.

28

Puc gêdên Epraim

¹ Ojae lau Epraim. Êsêacnên waen gê su amboac
sunsuñ ñaolaña nên kasêga, tañ wain kêjanin nan
sêkuc. Êsêac tenbelen angen, mago wain kêku êsêac
tulu. ² Alicgac me, Apômtaunê ñactêkwa ñajaña
ten gêmoa. En oc mênêô lasê amboac kom poc to
gamên kêlanğan sec to amboac bu ñasamac kapôên.
En oc êku gamên tulu toñaclai kapôên. ³ Ma
ñacjo oc sêka lau Epraim nên gôliñwaga, tañ wain
kêjanin êsêac nan, nên sunsuñ towae popoc. ⁴ Ma
gôliñwaga, tañ tetoc taun sa nan, nên ñawasi oc ê su
e malamê amboac jambô ñalêwê ñamataña, nan lau
sêlic ma ñagaôgen têtin su ma sen nan.

⁵ Êndênj bêc ônê lausij undambêña nêj Apômtau oc êtu sunsunj nawasiña to nanjenj njam êndênj nê lau njapoc. ⁶ Ma enj oc êtu njac-kêmêtôc-bijwaga nê njalau mêtôc gêdêjña ma êtu êsêac, tanj sêpuc sec njacjo anja malac tau njasacgêdô nanj, nêj njac lai njamôkê.

Apômtau gelej bij to gêjac mata bij kêpi Jerusalem

⁷ Wain kêjanij dabunwaga to propete amboac tonanjenj ma bu njajaña gêgôm êsêac sêku-sêku. Lau tau sênôm bu njajaña e kêjanij êsêac. Wain kêlênsôj êsêac ma bu njajaña gêgôm êsêac sêku-sêku. Êsêac embe seoc bij lasê, go sêkô wiwicgenj ma embe sêmêtôc bij, go sêkô kôjô-kôjôgenj. ⁸ Êsêac sêluc e njasu gêjam nêj tebo auc ma gamêj njam tenj gêc atom.

⁹ “Enj oc êndônj kauc tajala bijña êndênj asa ma êwa jaen njabinj sa êndênj asa. Êndênj njapalê njasec-njasec, tanj gocgo sêwi teneninj su sij nanj me. ¹⁰ Enj kêdônj bijnsu tenj ma bijnsu tenj, bijnsu tenj ma bijnsu tenj, njagôlij tenj ma njagôlij tenj, njagôlij tenj ma njagôlij tenj, kêdônj njagec anja tonec ma njagec anja ônê.”

¹¹ Bijñanô, Apômtau oc êsôm bij êndênj lau tonec njalau samuc awenj ma njalau jaba nêj bij. ¹² Gêmunjenj enj kêsôm gêdêj êsêac gebe “Alêwanj taôm anja tonec. Akêj lau-têkwenj-gêbacwaga sêlêwanj tauj. Anij awenj anja tonec.” Mago êsêac sêkêj tanjenj atom. ¹³ Kêtu tonanña Apômtau oc êsôm bij tonec êndênj êsêac gebe “Bijnsu tenj ma bijnsu tenj, bijnsu tenj ma bijnsu tenj, njagôlij tenj ma njagôlij tenj, njagôlij tenj ma njagôlij tenj, êndônj njagec

anğa tonec ma ɲagec anğa ônê. Ma êsêac embe sêsêlêɲ oc sembenj sêsêp muɲa e ôlinj popoc ma lakô ênac êsêac to sêkôc êsêac tôɲ.”

Alê kêclêsuɲa kêtû Sionja

¹⁴ Kêtû tonanɲa amac lau-susuwaga, taɲ ajam gôlinj lau Jerusalemɲa tonec naɲ, akêɲ taɲem Apômtau awa. ¹⁵ Amac asôm gebe “Aêac tamoatiɲ poac dawinj gêmacanô ma tamasaɲ biɲ dawinj lamboam gebe êndêɲ têm ɲawapac sec mênêsaɲa oc êtap aêac sa atom, gebe biɲ dansaɲ kêtû aêacnêɲ gamêɲ tasiɲ taunɲa.” ¹⁶ Kêtû tonanɲa Apômtau Anôtô kêsôm gebe “Alic acgom, aê kakêɲ alêpoc kêkô Sion, poc ɲajana tenj, poc mataêjam tenj kêtû alê kêclêsuɲa ma lau, taɲ sêkêɲ gêwiɲ naɲ, oc sêc su atom. ¹⁷ Ma aê oc jakêɲ mêtôc gêdêɲ êtu ɲadôɲ ma biɲgêdêɲ êtu dôɲpoc. Go kompoc oc enseɲ nêɲ lamu dansaɲ su ma bu ɲasamac êsuɲ nêɲ gamêɲ sêsiniɲ taunɲa sa.”

¹⁸ Go nêm poac gêdêɲ gêmacanô naɲ, oc sêsap tulu ma nêm biɲ, taɲ amoatiɲ gêdêɲ lamboam naɲ, oc senseɲ su. Gêɲwapac ɲamata secsêga tonan embe êpi lau êkajageɲ oc êjamuɲ amac popoc êwiɲ. ¹⁹ Oc wacêtap amac sa todim-todim êtôm bêc samob, taɲ mênêsa nanjoc. Amac oc aôc ɲawapac tonan embêc to elenj samobgeɲ. Ma biɲ, taɲ Anôtô eoc lasê naɲ, oc êtakê amac ɲanô-ɲanô.

28:20–29:24 Anôtô kêkêɲ puc nê lau gebe êmêtôc êsêac, mago gêjac mata gebe ênam êsêac kêsî amboac tonanjenj. * okwi jakêpi lau tau kêtiam. † solopgenj.

* **28:19:** Biɲ susu, taɲ Jesaianê ɲacjo sêsôm naɲ, Apomtau kakac

† **28:19:** Dôɲ tau sêmasaɲ ɲa gam to poc gebe atoc gêɲ

30

Taen êka Aiguptuŋa ŋanô masi

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ojae lau, taŋ sêli taŋ sa gêdêŋ aê naŋ. Êsêac taêŋ gêjam biŋ, taŋ aê kamasan atom naŋ, to sêgôm ŋanô kêsa ma sêmoatiŋ poac keso aêŋoc Ŋalau, tec têtêku sec gêsac sec ŋaô.

² Êsêac dêdi sêsêp Aiguptu sêja, mago têtû kênac aê atom. Êsêac sebe sê lamu Aiguptu, tec taêŋ kêka Paraonê ŋaclai. ³ Ma Paraonê ŋaclai oc ênam amac sa atom to Aiguptu, taŋ aê lamu naŋ, êŋgôm amac majem êsa. Ma lamu, taŋ asom anŋa Aiguptu ŋaajuŋlabu naŋ, oc êmbu amac. ⁴ Biŋŋanô, laumata Aiguptuŋa sêŋgôŋ Soan ma ŋajaenwaga sêô lasê Hanes, ⁵ mago lau Judaŋa majen êsa gebe taêŋ kêka lau, taŋ sênam êsêac sa naeo naŋ. Lau Aiguptuŋa tonan oc sênam amac sa to sêpuc amac tôn atom, oc sênam lau majen êsa to sesen êsêac waen ŋajam su.”

⁶ Anôtônê biŋ kêpi bôc Negebŋa tonec gebe “Laujaen sêsêlêŋ sêsa gamêŋ, taŋ kêtakê to kêlênsôŋ lau naŋ. Lewe ma moacwêŋ ma moactêna kaiŋ ten sêmoa gamêŋ tau. Laujaen tau sêkêŋ nêŋ waba to awamata gêsac donki to kamele ŋaô. Êsêac sebe sêkêŋ gêŋ tau dêdêŋ lau, taŋ têtôm gebe sênam êsêac sa atomanô naŋ. ⁷ Aiguptu ênam êsêac sa naeo to ŋaôma. Tec kasam gamêŋ tau gebe ‘Rahab, taŋ gêŋgôŋ e ŋaŋêŋ lanŋwageŋ.’ ”

Lau taŋenpêcŋa

⁸ Go Anôtô kêsôm gêdêŋ aê gebe “Ôna oto biŋ tonan êpi poctapa êsêac sêlic ma oto êsêp buku ten gebe ênêc enden tônŋen. Gebe lau ŋamuŋa sêsam

e sêjala miñ tau. ⁹ Gebe lau tonañ sêli taun sa gêdêñ Anôtô ñapañ. Êsêac biñdansañ ñalatui ma sêkêñ tañeñ Apômtaunê ñagôliñ atom. ¹⁰ Êsêac sêsôm gêdêñ lau-geoc-biñ-lasêwaga gebe ‘Alic gêñ teñ atom.’ Ma gêdêñ propete gebe ‘Aoc biññanô lasê êndêñ aêac atom. Asôm biñ, tañ aêac abe añôgeñ nañ lasê. Akêñ aêac akôc ma biñ taêñ gêjamña tôñ. ¹¹ Akêñ ñasawa ma akô intêna auc atom. Aêac abe añô Israelnêñ Anôtô Dabuñ nê biñ êtiam atom.’ ”

¹² Mago Israelnêñ Anôtô Dabuñ kêsôm gebe “Amac adec biñ, tañ kasôm gêdêñ amac ma taêm kêka ñaclai sec to biñdansañ gebe êtu amacnêm señeñ. ¹³ Kêtu tonañña amac awê biñ ñakaiñ. Amac atôm tunbôm baliñ, tañ kêôpacgeñ nañ. Amac aku sa sep tagen nagulun. ¹⁴ Amac popoc amboac kuanô, atôm ku, tañ selo popoc samucgeñ nañ, e ñasaboac teñ êtôm gebe sêkêñ ja ñalana êsêp ma sêkati bunja atom.”

¹⁵ Gebe Apômtau Anôtô, Israelnêñ Ñac Dabuñ kêsôm gebe “Embe anam taôm ôkwi ma akêñ êwiñ aêgeñ, nañ oc janam amac kêsi. Añgôm ñañêñ ma akêñ matem aêgeñ, go nêm ñaclai êsa.” ¹⁶ Mago amac akêñ tañem atom ma asom gebe “Masi, aêac oc añgôñ hos ma aêc su.” Tec amac oc aêc su biññanô. Ma asôm gebe “Aêac oc añgôñ hos ma aêc su wen tagen.” Tec nêm ñacjo oc sêjanda amac wen tagen amboac tonañeñ. ¹⁷ Ñacjo tagen embe êkôtêñ lêma, go amacnêm lau tausen oc sêc su. Ñacjo lemeñ teñ embe sêkôtêñ lemeñ ma amac samob aêc su e obokêam ñajamoa taugen êkô lôc ñaô êtu ñabelo teñ. ¹⁸ Mago Apômtau gêôñ amac gêmoa

gebe taê walô amac. En gêdi gebe têtac labu amac gebe Apômtau en Anôtô gêdêñ ma lau, tañ sêoñ en nañ, oc têtac ñajam êsa.

30:19-33 Anôtô taê walô nê lau, tañ sêoc gêñwapac to ñandan ma êmêtoc lau Asuria.

31

Anôtô oc êtu lautuc Jerusalem

¹ Ojae êsêac, tañ aê lamu Aiguptu ma taêñ kêka hosgeñ ma sêkêñ mateñ kareta gebe taêsam to siñwaga, tañ sêngôn hos ñaô nañ, gebe êsêac ôliñwalô kêlêlêc. Mago sêkêñ mateñ Israelnêñ Ñac Dabuñ atom ma teteñ Apômtau kêtú ênam êsêac saña atom. ² Mago Anôtô en ñac tokauc. En kêkêñ gêñwapac kêkônin êsêac tôñ. En gêjam nê bin ôkwi atom. En oc êndi naenseñ lau secwaga nêñ gôlôac ma enseñ êsêac, tañ sêjam lau sêgôm secña sa nañ. ³ Lau Aiguptu êsêac ñamalac, êsêac Anôtô atom. Êndêñ tañ Anôtô oc êmêtoc lêma nañ, gêjam-sawaga oc ênac tau êndu ma ñac, tañ en gêjam en sa nañ, oc embeñ ma êsêac samob oc sênaña sêwiñ tañ.

⁴ Apômtau kêsôm bin tonec gêdêñ aê gebe “Lewe têna me lewe ñalatu embe têtap gwada sa, go gejobwaga bôcña nêñ wambañ to ñakicsêa êtôm gebe êtakê êsêac e sêc su nec atom. Ma aê, lausin undambêña nêñ Apômtau amboac tonanjen. Ñaclai teñ oc êkô aê auc atom êtôm tonan. Aê oc jatu lautuc lôc Sion. ⁵ Aê, lausin undambêña nêñ Apômtau, oc jakêñ sêlin Jerusalem -amboac moc kelelo gebe ênam ñalatu kêsí. Aê oc janam malac tau sa to jaku ñacjo tulu.”

⁶ Apômtau kêsôm gebe “O lau Israel, akac taôm ôkwi andên aê, tañ ajam dêmôm nan. ⁷ Gebe êndên ñasawa teñ amac samob oc ambaliñ nêw gwam sec, tañ lemew kêmasañ ña silber to gold nan, siñ ênaña. ⁸ Siñ oc enseñ lau Asuriaña su ña ñamalacnên ñaclair atom. Lau Asuriaña oc sêc siñ su sêna ma nên lau matak têtû gênôma. ⁹ Êsêacnên kiñsêga oc êtênêp tau êndu-êndu ma nên laumata siñña têtakê e sêc su ma sêwi nên gêbôm siñña siñ.” Apômtau tañ nê ja kêsa Sion ma nê ja ñawao gêc Jerusalem nan, nê biñ tonañ.

32

Kiñ biñ gêdênña

¹ Alic acgom, kiñ teñ oc ênam gôliñ ña biñ gêdên ma kasêga sênam gôliñ ña mêtôc gêdên.

² Êsêac samobgeñ oc têtôm gamên, tañ kepeñ mu auc nan,
ma têtû launên lamu gamên êlanğanña.

Êsêac têtôm bu kêsa gamên ñakelen
ma têtôm poclabu ñaajuñ anga gamên sawa.

³ Go êsêac, tañ sêlic nan, matenânô êmôp atom
ma êsêac, tañ sênô biñ nan, oc sê tañeñ.

⁴ Lau tañ sêsôm biñ beleb-belebgeñ nan, oc
sêmêtôc biñ êndêngeñ,
ma êsêac, tañ sêsôm biñ kwac-kwac nan, oc sêsôm
biñ ñañên êsa.

⁵ Êsêac sêsam lau meloc gebe apômtau êtiam atom
ma tetoc lau wauc-wauctêna sa amboac lau towae
atom.

⁶ Gebe ñac meloc oc êsôm biñ meloc
ma nê ñalêlôm taê gêjam secgeñ,

gebe êngôm gêñ toAnôtômêgen
 ma êsôm biñdansañ êpi Apômtau
 ma êwi lau, tañ mo gêjô êsêac nañ, siñ sêmoa tomo
 êjô êsêacgen
 ma êngamiñ bu êndên lau, tañ bu gêjô êsêac nañ.
⁷Wauc-wauctênanê mêtê sec,
 en taê gêjam biñ sec kêtû wakuc-kêtû wakuc
 ma lau sêpô-lêna-taunwaga embe sêwa nêñ biñ sa
 gebe biññanô,
 oc ñac tau enserê êsêac su ña nê biñdansañ.
⁸Mago ñac mansañ taê gêjam biñ mansañgen
 ma êsap gêñ mansañ tônia ñajañagen.

Propete gêlêñ biñ lauo Jerusalemña

⁹Amac lauo, tañ anğônia ñaômagen nañ, andi, anô aê
 aoc,
 ma êsêac latunjo amac, tañ akêñ gêwiñ biñ paliñ-
 paliñgenñboa nañ.
 akêñ tañem ñoc biñ.
¹⁰Jala teñ ma bêc ñagêdô ênaña acgom,
 go amac lauo, tañ akêñ gêwiñ biñ paliñ-paliñgenñboa
 nañ atakê,
 gebe wain ñanô oc êtu lêwê atom, ma noc anij mo
 lasêña mênêsa atom.
¹¹Amac lauo, tañ anğônia ñaômagen nañ atênêpman,
 amac lauo, tañ akêñ gêwiñ biñ paliñ-paliñgenñboa
 nañ atakêman.
 Akwalec nêñ ñakwê su ma amoa ñaômagen, go asô
 talu êtu nêñ ñakwê.
¹²Atañ tañjiboa êtu nêñ kom ñajamña
 êtu nêñ wain ñajamña,

13 êtu ñoc launêñ nom, tañ wançanic to gêñ têkwa-têkwa gêjam auc nañña
ma êtu gôlôac, tañ sêngôñ malac tatu samucña
totêntac ñajamgeñ nañña.

14 Gebe andu kapôêñ oc êtu tuc, ma malac toñaonda
tau êtu gasañ.

Gamêñ ñabau to andu soso dêdib ñacjoña oc êtu
bôcnêñ gêsuy enden tôneñ,
ma êtu donki gêbôm nêñ gamêñ ôwêña,
ma êtu dombanêñ gamêñ sêniñ gêñña.

15 Biñ tonañ ênêc e Apômtau ênsêwa Ñalau ança lôlôc
mêñêpi aêac,

go gamêñ sawa ênam tau ôkwi êtu kôm toñanô
ñajam,

ma kôm toñanô ñajam ênam ñanô êlêlêc su.

16 Ma mêtôc gêdêñ oc ênêc gamêñ sawa
ma biñ gêdêñ êmoa kôm toñanô ñajam ñalêlôm.

17 Ma biñ gêdêñ ênam ñanô biñmalô
ma mêtôc gêdêñ ênam ñanô tamoa ñañêñ totêntac
êpa sugen enden tôneñ.

18 Ñoc lau oc sêngôñ tobiñmalô
ma sêlêwan tañ sêngôñ andu ñajaña to gamêñ
êmacgeñ.

19 Ma salen oc êku guluñ tagen
ma malac popoc samucgeñ êsêp êtap ênêc.

20 Âê aoc êôc amac, tañ asê nêñ gêñ êsêp bugala
ma akêñ bulimakao to donki tañ sêmoa nêñ gêñ.

33

Apômtau oc ênam Jerusalem kêsi

1 Ojae aôm ñac-goseñ-gêñ-suwaga-ma, tañ sesen aôm
taôm su atom nañ,

ma aôm ñac-kôjaŋgo-gêŋwagama, taŋ ñac teŋ kêjaŋgo
nêm gêŋ su atom naŋ.

Êndêŋ taŋ onseŋ geŋ êmbacnê naŋ, oc senseŋ aôm
taôm su,

ma êndêŋ taŋ ôjaŋgo gêŋ e êmbacnê naŋ, êsêac oc
sêjaŋgo nêm gêŋ.

² O Apômtau, taêm walô aêac,
aêac aôm aôm amoa.

Ôtu aêacma lemeŋ êtôm bêbêcgeŋ
ma aêacma kêsiwaga êndêŋ têm gêŋwapacŋa.

³ Êndêŋ taŋ lau oc sêŋô aôm awam amboac wapap
gêjac naŋ, oc sêc.

Êndêŋ taŋ aôm ôndi sa naŋ,
tenteŋlatu samob sêc êliŋ-êliŋ.

⁴ Ma lau oc sejoŋ ñawaba amboac lêseêc sejoŋ gwada
ma waba tau ê êsêac amboac têapa gê lêseêc.

⁵ Tatoc Apômtau sa gebe eŋ gêŋgôn lôlôc.

Eŋ oc êkêŋ mêtoêc gédêŋ to biŋ gédêŋ ênam Sion auc.

⁶ Eŋ oc ênam gôliŋ aôm nêm têm samob êsêlêŋ
ñaŋêŋgeŋ

ma êkêŋ moasiŋ ênam aôm kêsiŋa to kauc mêtêŋa
ma kauc tajala gêŋŋa ênam sêga.

Tatêc Apômtau kêtú ênê awamata.

⁷ Alic acgom, siŋsêlêc têtaŋ sêmoa intêna
ma wama ñasêliŋwaga têtaŋ secanô.

⁸ Intênasêga kêtú gasaŋ ma lau teŋ sêseêlêŋ sêsa
kêtiam atom.

Êsêac sêjac poac popoc ma sêpêlê lau-sêwa-biŋ-
sawaga

ma tetoc ñamalac teŋ sa kêtiam atom.

9 Nom kêtañ tonjalêlôm ñawapacgeñ.
 Lôc Lebanon kêmêlinj tomajageñ.
 Gaboañ Saronña kêtôm gamêñ sawa.
 Ma lôc Basan to Karmel kêtû kwalam.

10 Apômtau kêsôm gebe
 “Galoc aê kamasañ tauc gebe jandi,
 galoc aê oc jandi jakô.

11 Amac taêm, mago akêkam gêñ ñapa
 ma akôc ñalauñ ñamasêgeñ.
 Nêm awemjaô kêtôm ja ñawaô, tañ oc êniñ amac su
 nañ.

12 Ma tentenlatu samob oc têtôm usu ñapa, tañ sêpac
 kêtû ñop nañ,
 têtôm wanganic, tañ sêsap su ma sêkêñ ja geñ nañ.

13 Amac lau, tañ amoa jaêcsêga nañ, añô gêñ, tañ
 gagôm nañ ñawae.
 Ma amac lau, tañ amoa ñagala nañ, ajala ñoc
 ñaclai.”

14 Secwaga Sionña têtêc tañ ñasec,
 ma lau alôb-alôb têtakê ñanô ma sêsôm gebe
 “Aêacnêñ asa oc êtôm gebe êngôñ êwiñ ja, tañ êsa
 endenj tôngeñ nañ.”

15 Nac tañ kêsa nê lêñ gêdêngeñ ma kêsôm binñanô
 nañ,
 ñac tañ gedec gêñ, tañ lau sêjanço nañ,
 ma gêôc lêma tôñ gêdêñ awa êtim eñña
 ma kêkêñ taña binj sêkêc dec siñña atom,
 ma gêsañ mataanô auc gebe êlic gêñ sec atom
 16 ñac tonañ tec êngôñ lôlôc.
 lôc to poc sagiñ oc êtu ênê lamu

ma anja tonaj oc sêkêñ mo êndêñ ej ma êpô lêna
bu atom.

17 Matamanô oc êpi nêñ kin tonê ñawasi,
matamanô oc êu lain su êna.

18 Nêñ ñalêlôm oc taêm ênam ñawapac lanjwa, tan
katakê aôm nan,

gebe “Ñac kêsa gêñ saña gêmoa ondoc.

Ñac gêjam dôñ gêñña gêmoa ondoc.

Ñac kêsa andu jalinja samob saña gêmoa ondoc.”

19 Matamanô oc êpi lau-tetoc-tauñ-sawaga êtiam
atom.

Êsêac sêsôm awen teñ, tan gôjam kauc ñam,
ma imbelen kêpêlê bin, tan kôjala atom.

20 Matamanô êpi Sion, tan kêtú aêacnêñ omsêga
ñamala.

Matamanô oc êpi malac ñañêñ Jerusalem tau,
tan kêtôm becobo, tan kêkô geden tôneñ nan.

Lau teñ oc sêmbuc ñaalê sa atom.

21 Ma Apômtau oc êmoa êwiñ aêac tonê ñawasi kinña.
Eñ oc êtu aêacnêñ bu kapôêñ to ñawenwen,
tan manowa ma wan tolac têtôm atom gebe sêsô
sêna nan.

22 Gebe Apômtau kêtú aêacnêñ mêtôcwaga ma kêtú
nêñ gôlinwaga.

Apômtau kêtú nêñ kin ma oc ênam aêac kêsi.

23 Nêñ lêpoa kêñ kêtú golon ma gê jamoa tôneñ atom,
tec agen lac sa kêtôm atom.

Go sênac sam awa, tan sêjanjo nan,
ma lau pulin oc sêkôc sêwiñ amboac tonanjen.

24 Nac malac tonanĵa teĵ oc êsôm gebe “Gêmac gêgôm aê,” nec atom.

Apômtau oc êsuc lau, taĵ sêĵgônĵ malac tau naĵ, nêĵ sec ôkwi.

34:1-17 Mômêlatu tonec geoc Anôtônê ĵacjo nêĵ ĵandaĵ, taĵ enseĵ êsêac su sênaĵa naĵ lasê. * sa. Lau jaba sêsôm tauĵ aweĵ katu seĵop to sêkônĵ êsêacĵa. † waĵ gebe sênac siĵ êndêĵ Israel naĵ, nêĵ biĵ sa.

35

Anôtô kêmasaĵ nê lau têtû wakû

1 Gamêĵ gasaĵ to gamêĵ ĵakeleĵ oc têtac ĵajam ma gamêĵ sawa oc êtu samuc ma ĵaola ênac lêtêĵ amboac mênamiĵ.

2 Naola êsa ênam aucgeĵ ma gamêĵ tau oc êtu samuc ma ênam wê totêtac ĵajamgeĵ.

Ma sêkêĵ Lebanon ĵaĵawasi ma Karmel to Saron ĵagêlônĵ êndêĵ gamêĵ tau.

Êsêac oc sêlic Apômtaunê ĵawasi ma Anôtônê ĵawasi kiĵĵa.

3 Anĵôm lememe, taĵ kêtû palê naĵ, ĵajaĵa êsa to anĵôm emduc, taĵ kêtû golonĵ naĵ, ĵajam êsa.

4 Asôm êndêĵ lau tonêĵ ĵalêlôm ĵatutuc gebe “Akô ĵajaĵa ma atêc taôm atom.

Alic acgom, nême Anôtô oc êmêĵ êtu êkac kamocĵoc to êkêĵ ĵagêĵoĵa ma ênam amac kêsi.”

* **33:24:** Ĵamadiĵ 18 to 19 gêwa lau Israel nêĵ tême gêĵwapacĵa

† **33:24:** Ĵamadiĵ 23 gêwa lau Israel nêĵ ĵacjo, taĵ sêlac

⁵ Go matenpêc matenj êlac
ma tanjensunjbic tanjensunj êpoa lasê.

⁶ Go maginj kêsu sêmboanj sa têtôm mojava
ma awenjmê sênam wê lambinjja,
gebe bumata oc êu lasê êsa gamênj gasanj
to bu kapôênj êsa gamênj sawa.

⁷ Kekop njandanj oc êtu bugêjactanj
ma bumata oc êpulu anja nom gelo-gelo,
ma gêgwanj to ôpic ma sinj êpi anja kêam gamênj
sawanja malenj.

⁸ Ma intênasêga tenj oc ênêc tonec,
ma sêsam intêna tau gebe “Intêna dabunj.”
Lau môpnja sêsêlênj sêsa tonanj atom,
ma lau meloc sêmoa intêna tau atom.

⁹ Lewe tenj oc êmoa tônê atom
ma bôclai tenj oc êsêlênj êmoa intêna tau atom,
oc tatap êsêac sa sêmoa tônê atom,
lau tanj Apômtau gêjam êsêac kêsi nanjenj, oc sêsêlênj
intêna tau.

¹⁰ Ma êsêac, tanj Apômtau kêgaboac
su nanj, oc sêmu sêmênj
mênsêo lasê Sion towêgenj.
Têntac njajam tenjenjja oc ênsac êsêac njaô
têntac njajam to têtac njagaô oc ênam êsêac auc
ma gêjwapac to tanjiboa oc êwi êsêac sinj.

36:1–39:8 Lau Asuria nênj kinj Sanherib gêwê
nê sinjwaga sêo lasê gamênj Judanja njaminj kêsêp
môkêlatu tonec. Mago Anôtô gêjam malac
Jerusalem sa nja lênj kainj tenj. Kinj Hiskia kêtap
gêmac kapôênj sa, mago ôli njajam kêsa kêtiam.

40

Anôtônê biŋ gêjam malô Sionŋa

- ¹ Nê m Anôtô kêsôm gebe
 “Anam malô, anam malô ŋoc lau.
² Asôm biŋ malôgeŋ êndêŋ Jerusalem
 ma amôêc êndêŋ eŋ
 gebe ênê sakiŋ gêŋômaŋa ŋatêm gêbacnê
 ma sêsuc ênê keso ŋatôp ôkwi,
 gebe Apômtau lêma kêkêŋ ŋagêjô kêlêlêc su
 gêjô ênê sec samob.”
- ³ Awa teŋ gêmôêc gebe
 “Amansaŋ Apômtaunê gamêŋ êsêlêŋ êsaŋa aŋga
 gamêŋ sawa
 to amêtôc intêna êtu solop aŋga gamêŋ ŋakelen êtu
 nêŋ Anôtôŋa.
- ⁴ Gaboaŋ samob oc êôc sa
 ma lôc to gamêŋ ŋabau êtu tapa
 ma sêmêtôc ŋapoalic êtu solop
 ma sêmansaŋ gamêŋ kalon-kalon ŋatip êsa.
⁵ Go Apômtaunê ŋawasi oc eoc tau lasê
 ma ŋamalac pebeŋ oc sêlic gêŋ tau sêwiŋ taun
 gebe Apômtaunê awa kêsôm biŋ tau.”
- ⁶ Awa teŋ kêsôm gebe “Ômôêc.”
 Ma aê kasôm gebe “Jamôêc asageŋ.”
 “Gêŋ nomŋa samob kêtôm gêgwaŋ
 ma ŋamalacnêŋ gêlôŋ samob kêtôm ŋaola kômŋa.
⁷ Êndêŋ taŋ Apômtau êju nê awajaô naŋ,
 gêgwaŋ êmêliŋ ma ŋaola êsêlic.
 Biŋŋanô, lau têtôm gêgwaŋ.
⁸ Gêgwaŋ kê mêliŋ ma ŋaola kêsêlic,

mago aêacnêḡ Apômtaunê biḡ oc ênêc enden tôḡgeḡ.”

⁹ O Sion, jaenwaga ḡawae ḡajamḡa,
ôpi lôc baliḡ teḡ ôna.

O Jerusalem, jaenwaga ḡawae ḡajamḡa,
ôpuc awam sagneḡ.

Ôsôm êndêḡ malac Judaḡa gebe “Alic nêḡ Anôô
tonec.”

¹⁰ Alic acgom, Apômtau Anôô ḡêmêḡ tonḡaclai
ma eḡ tau lêma ḡêjam ḡôliḡ ḡêḡ samob.

Alic acgom, lau taḡ eḡ kêku êsêac atom tulu naḡ,
sêwiḡ eḡ

ma lau, taḡ ḡêjam kôm kêpi êsêac naḡ, sêmuḡ eḡ.

¹¹ Eḡ oc enḡeḡ nê domba êtôm ḡacḡeḡob
ma êsip domba ḡalatu tamiḡ bôdagi,
go êwê ḡatêna malôḡeḡ.

Israelnêḡ Anôôôḡê dôḡ masi

¹² Asa kêkati gwêc ḡa lêma ma ḡêjam dôḡ
ma kêsaka undambê.

Asa ḡêjam dôḡ nom ḡakekop kêsêp bakep
ma ḡê dôḡ lôc samob to kêsaê gamêḡ ḡabau
ḡaḡawapac.

¹³ Asa ḡêjam ḡôliḡ Apômtaunê ḡalau
ma mêtêmôkê ondoc kêdôḡ eḡ.

¹⁴ Eḡ ḡêjam kênac asa gebe êwa biḡ sa êndêḡ eḡ
ma asa kêtôc intêna mêtôc ḡêdêḡḡa ḡêdêḡ eḡ
ma kêdôḡ kauc ḡêdêḡ eḡ
ma kêtôc intêna êjala ḡêḡ ḡamḡa ḡêdêḡ eḡ.

¹⁵ Alic acgom, tentenlatu têtôm bu ḡatetep, taḡ kêsap
bakep tôḡ naḡ,

ma têtôm kekop, tañ lau sênam dôñ êtôm atom nanj.
Alic acgom, nuc ñawapac kêtôm gêngambu tenj.

16 Ka Lebanonña kêtôm gebe sênac pac êtu dajaña
ma bôc Lebanonña kêtôm gebe êtu daja tau atom.

17 Enj gêlic tenterlatu samob amboac gêñ ñaôma
gêlic êsêac têtôm gêñ tenj atom.

18 Amac alic Anôtô kêtôm asa,
ma anam dôñ enj êpi asagenj.

19 Anam dôñ enj êpi gwam me.

Ñacmêtê kêpac gêñ tau,

ma ñac-kêpac-goldwaga kêkwa gêñ tau auc ña gold
ma kêmasañ kapoacwalô silberña kêtû gêñ taunja.

20 Ñac ñalêlôm sawa oc êjalinj ka ñajanja tenj sa gebe
êtu namuc atom

ma êtap kwalam lanğwa tenj sa,

gebe êsap ñakatu tenj tañ êkô ñañêngeñ nanj.

21 Amac ajala atom me. Amac anjô atom me.

Êsêac sêjac minj binj tau gêdênj amac gêdênj an-
danğenja su atom me.

Amacnêm kauc kêsa gêdênj Anôtô kêkêñ nom nanj,
atom me.

22 Enj taugenj gêngônj nom ñamadinj lólôcña ñaô

ma gêlic ñamalac têtôm wagô

ma kêlainj umbonj kêtôm obo tenj,

go gêlam gêñ tau kêtôm becobo, gebe lau sênğônj
ñalabu.

23 Enj gêgôm kasêga têtû gêñ ñaôma

ma gôlinjwaga nomña têtôm gêñ ñanô masi.

24 Sêsê êsêac ma sêpônj êsêac

ma ñawakac keselenj kêsêp nom,

go enj gêju awajaô kêpi êsêac e gacgenj sêmêlinj

ma mulai kêlai êsêac sa amboac gêngambu.

²⁵ Njac dabuŋ tau kêsôm gebe Amac oc anam dôŋ aê
êpi asa,

ma aêagêc asa atôm tauŋ.

²⁶ Aôc matemanô sa êpi lôlôc ma alic.

Asa kêkêŋ utitalata samob tônê ŋai.

Njac, taŋ gêwê êsêac toton-²⁷toton sêsa sêmêŋ

ma kêsam êsêac samob nêŋ ŋaê nan,

nê ŋaclai kapôêŋ ma en ŋaniniŋ Natau,

tec nêŋ teŋ gêjaŋa atom.

²⁷ Aôm kôsôm gebe “Noc lêŋ kêsiŋ tau gêdêŋ
Apômtau

ma ŋoc Anôtô gêoc lêlêc ŋoc biŋ, taŋ taêc kêka nan.”

O Jakob, aôm kôsôm biŋ tonan kêtû agenŋa,

o Israel, aôm kôtan taŋjiboa tonan kêtû agenŋa.

²⁸ Amac ajala to aŋô biŋ tonec atom me gebe

Apômtau en Anôtô teŋgenŋa.

En kêkêŋ nom ŋamadiŋ samob.

En oc êtu golon atom ma têkwa êmbac atom.

Aêac tatôm gebe takip ênê kauc êjala biŋŋa ŋam sa
atom.

²⁹ En kêkêŋ ŋaclai gêdêŋ lau tekwen gêbac

ma ŋajaŋa gêdêŋ lau palê-palê.

³⁰ Lau matak oc têtû golon ma tekwen êmbac,

ma ŋapalê wakuc oc sêu tauŋ,

³¹ mago êsêac, taŋ taêŋ kêka Apômtau nan, oc têtap
ŋaclai wakuc sa.

Êsêac oc sêkêŋ magê amboac momboan.

Êsêac oc sêlêti, mago tekwen êmbac atom,

êsêac oc sêsêlêŋ, mago têtû golon atom.

41

Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ Israel

¹ “Amac nuc samob, jamañgeñ ma akêñ tañem aê.
Ma tentenlatu samob têtap nêñ ñaclai wakuc sa.

Êsêac têtü gasuc mêñsêsôm nêñ biñ.

Aêac samob dawinñ tauñ natakö êtu mêtôcña.

² “Asa kêjaliñ ñac, tañ kêku ñacjo tulu ñapañ nañ, sa
añga oc kêpiña.

Ñac tau kêkêñ tentenlatu taêsam sêsô eñ ñalabu
to kêka kiñ tôn.

Ênê siñ gêjac êsêac popocgeñ e têtôm kekop
ma nê talam kêjanda êsêac e têtôm gêñgambu, tañ
mu gêju nañ.

³ Eñ kêjanda êsêac kêdaguc ma kêsa nê lêñ toôli
samucgeñ,
eñ kêlêti e akaiñ gedec nom.

⁴ Asa kêkalem gôlôac to gôlôac samob gêdêñ an-
danñgeñ ñanô
ma kêmasañ to gêgôm gêñ tonañ.
Aê Apômtau, aê ñac, tañ gagôm gêñ tau.
Aê katu ñamata ma oc jatu ñamu.

⁵ “Nuc samob sêlic gêñ tau ma têtakê
ma nom ñamadiñ têtênêp,
êsêac têtü gasuc-têtü gasuc sêmêñ.

⁶ Lau sêjam tauñ sa
ma sêsôm gêdêñ tauñ gebe ‘Têntac êpa sugenñ.’

⁷ Ñacmêtê awa gegenñ ñac-kêpac-goldwaga tôn.
Kamunda awa gegenñ ñac-keto-ñatalôwaga tôn
ma kêsôm gebe ‘Gêñ tau ñajamanô.’

Ma sêjac gêñ tau tôn ña bêlêm gebe wiwic atom.

8 “Ma ηoc sakinwaga aôm, Israel,
aôm Jakob, taη kajaliη sa naη,
ηoc ηac Abraham nê wakuc aôm

9 aê kakôc aôm aηga nom ηamadiη
to gamôêc aôm aηga nom ηakêclêsu jaêcsêga
ma kasôm gêdêη aôm gebe ‘Aêηoc sakinwaga aôm,
aê kajaliη aôm sa ma katiη aôm su atom.’

10 Ôtêc taôm atom gebe aê gamoa gawiη aôm,
têmtac ηagogo atom gebe aôm nê m Anôtô aê.
Aê oc jakêη ηaclai êndêη aôm, aê oc janam aôm sa,
aê oc japuc aôm tôη ηa lemoc anôηa, taη kêku ηacjo
tulu naη.

11 “Alic acgom, êsêac taη têtac ηandaη gêdêη aôm
naη,
oc sêsu êsêac susu ma sêηgôm êsêac majenê sa.

Êsêac taη sêkêη kisa gêdêη aôm naη,
oc têtôm gêη ηaôma ma sênaηa.

12 Aôm oc onsom nê m ηacjo, mago oc ôtap êsêac sa
atom,
ma êsêac, taη sêjac siη gêdêη aôm naη, oc malenmê
sênaηa.

13 Gebe aê Apômtau, aôm nê m Anôtô,
kakam lêmam anôηa tôη.

Aê tec kasôm gêdêη aôm gebe ‘Ôtêc taôm atom,
aê oc janam aôm sa.’ ”

14 Apômtau kêsôm gebe” O ηoc gêηenec Jakob, ôtêc
taôm atom.

Amac lau Israelηa, oc janam amac sa,
gebe amacnê m kêsiwaga aê, Israelnêη ηac dabuη.

15 Ôlic acgom, aê gagôm aôm kôtu olo,
olo wakuc ηajaηa.

Aôm oc ôtuc lôc popoc e êtu kekop,
ma gamêñ ñabau e êtu gêñgambu.

¹⁶ Aôm oc okolonñ gêñ tau e mu êju ñapa su,
mulai oc êlai gêñ tau êlinñ-êlinñ.

Ma aôm oc têmtac ñajam êsa êtu Apômtauña,
ma waem êsa êtu Israelnêñ ñac dabuñña.

¹⁷ “Lau ñalêlôm sawa to sêpô-lêna-tauñwaga embe
sensom bu elêmê

ma bu embe êjô êsêac e imbelenñ ñakelenñ êsa,
nanñ aê Apômtau oc jakêñ tauñoc êsêac.

Aê, Israelnêñ Anôtô, oc jawi êsêac sinñ atom.

¹⁸ Aê oc jakêñ bu enselenñ êsa lôc kalonñ-kalonñ
ma bumata êpoac gamêñ ñagaboanñ.

Aê oc janam gamêñ sawa ôkwi êtu bugêjactorñ
ma bu êpulu êpi gamêñ ñakelenñ.

¹⁹ Aê oc jasê kaseda to kakêlim
ma kabôêñ to katêkwi êkô gamêñ sawa

ma jakêñ siunñ êkô gamêñ ñakelenñ

ma kalelonñ to kêmêsic êwiñ amboac tonanñenñ

²⁰ gebe lau samob oc sêlic to sêjala

ma sêsala e nêñ kauc êsa,

gebe Apômtaunê lêma gêgôm gêñ samob tonanñ

ma Israelnêñ ñac dabuñ kêkêñ gêñ tau.”

Anôtô kêpêlê anôtôi dansanñ

²¹ Apômtau kêsôm gebe “Amansanñ nêmbiñ.”

Kiñ Jakobña kêjatu gebe “Akêñ lau-sêwa-nêmbiñ-
sawaga sêsa sêmênñ.

Sêsa sêmênñmanñ ma sêsôm biñ samob, tauñ oc
mênñêsanña nanñ lasê.

Anac miñ biñ lanğwa samob ñam

gebe ênêc ma kauclêlôm ma taêḡ ênam.

²² Ma awa gêḡ, taḡ oc mênêsaḡa naḡ, sa êndêḡ aêac
gebe taêḡ ênam gêḡ tau êtu anô ḡalêḡ.

²³ Asôm gêḡ, taḡ mênêsa êtu ḡamu ḡa naḡ, êndêḡ
aêac,

ec ajala gebe amac anôtôi biḡḡanô.

Ajôc, aḡgôm gêḡ teḡmaḡ, ḡajam me sec
gebe aêac alic ma atakê.

²⁴ Mago amac gêḡ ḡaôma

ma nêḡ koleḡ ḡanô masi samucgeḡ

ma ḡac, taḡ kêjalih amac sa naḡ, eḡ ḡac alôb-alôb.

²⁵ “Aê gajac ḡac teḡ sa aḡḡa gamêḡ nodoḡa, tec
gêḡmêḡ.

Gêḡmêḡ aḡḡa oc kêpiḡa. Eḡ oc awa ênac ḡoc ḡaê.

Eḡ oc êka gôliḡwaga tôḡ amboac lêsap

ma amboac ḡac-kêpac-kuwaga kêka nomku.

²⁶ Asa gêwa gêḡ tau sa gêdêḡ andanḡeḡ gebe aêac
ajala

me kêkêḡ ḡawae gêmunḡ gebe aêac alôc gebe ‘ḡajam.’

Lau teḡ sêwa sa atom, lau teḡ sêkêḡ ḡawae gêmunḡ
atom.

Lau teḡ sêḡô nêḡ biḡ atom.

²⁷ Aê kasôm biḡ tau lasê gêdêḡ Sion kêtu ḡamata

ma kasakiḡ jaenḡwaga to ḡawae ḡajam tau gêdêḡ
Jerusalem.

²⁸ Aê matocanô gêḡja, mago galic ḡac teḡ atom.

Aê embe jatu kêḡnac, oc nêḡ ḡac êwê êsêacḡa teḡ
gêḡmoa

gebe êḡô aê aocḡa nec atom.

²⁹ Alic acgom, êsêac samob têtû gêḡ ḡaôma ma nêḡ
koleḡ ḡanô masi samucgeḡ.

Nêḡ gwam kêtôm mu ḡaôma.” * † ḡagêdô sa. Alic
40:19-20

42

Apômtaunê sakinwaga

¹ “Alic acgom, ḡoc sakinwaga, taḡ gajac eḡ sa naḡ,
ḡac taḡ kajaliḡ eḡ sa ma katuc galic eḡ ḡajam naḡ,
tau tonec.

Aê kakêḡ ḡoc ḡalau jagêšac eḡ ḡaô
ma eḡ oc êkôc biḡgêdêḡ êndêḡ tentenlatu samob
êna.

² Eḡ oc êmôêc êkac sagneḡ atom
ma êlaiḡ nê biḡ êtu tapa ênêc malacluḡ atom.

³ Eḡ oc êpôḡ sôbolec, taḡ tulu kwanangeḡ naḡ,
tulu samucgeḡ atom

ma êsi daweḡ gasilana êmac atom.

Eḡ oc êwaka biḡgêdêḡ sa ḡaḡêḡgeḡ.

⁴ Eḡ oc êtu palê me êtu goloḡ atomanô
e ênac dabiḡ biḡgêdêḡ aḡga nom,
ma nuc sêkêḡ mateḡ ênê biḡsu.”

⁵ Apômtau Anôtô, taḡ kêkêḡ undambê ma kêlaiḡ
gêḡ tau

ma kêmasaḡ nom to ḡagêḡlêlôm samob

ma kêkêḡ lau nomḡa sêsê aweḡ

to kêkêḡ mateḡ jalî gêdêḡ gêḡ samob, taḡ sêsêlêḡ
sêmoa nom ḡaô naḡ,

kêsôm biḡ tonec gebe

⁶ “Aê Apômtau, aê kakalem aôm tobiḡgêdêḡgeḡ
ma kakam aôm tôḡ gêdêḡ lêmam ma gajam jaom
aôm.

* **41:29:** Biḡ tonaḡ kêkanôḡ kiḡ towae Kores. † **41:29:** ḡamadiḡ
6 to 7 gêwa lau-sêsap-gwamwaganêḡ kôm

Aê kakêñ aôm kôtu ñoc poac ñabelo gêdêñ lau,
ma kôtu tentenlatunêñ ja.

⁷ Gebe ôñgôm lau matenpec nêñ matenjanô êpoa lasê
to ôwê lau kapoacwalôña sêsa ança gêsun sêmêñ
ma êsêac, tañ sêngôn tokesecgen nan, sêsa ança
kapoacwalô sêmêñ.

⁸ Aê Apomtau, aêñoc ñaê tau tonan.
Aê jawi ñoc ñawasi sin êndêñ lau ten atom
ma jawi ñoc waec sin naelom gwam atom.

⁹ Alic acgom, bin lançwa ñanô kêsa sugac
ma galoc oc jasôm bin wakuc lasê.
Bin tau ñanô kêsa atom tagen ma jasôm lasê êndêñ
amac kwanançen.”

Talambin Apômtau, gebe gêjam nê lau kêsi

¹⁰ Ança wê wakuc ten êndêñ Apômtau
ma alanem en e êndêñ nom ñamadin.
Gwêc to ñagêñlêlôm ñadindin êsa
ma nuc to lau, tañ sêngôn tonan nan, sêlambin
sêwiñ.

¹¹ Gamêñ sawa tau to malac gamêñ sawanç sa
awenç sa
ma lau Kedar nêñ malac amboac tonan.
Lau tañ sêngôn gamêñ Sela nan, sênam lasê
ma nêñ ñaôndu êpi ança lôc ñatêpôê.

¹² Êsêac tetoc Apômtau sa
ma sêsôm ênê wae lasê ança nuc.

¹³ Apômtau oc êsa amboac ñactêkwa ten,
en êli tau sa amboac ñac sinça ten.
En ênam wambanç to ênac mu.
En êtôc tau êndêñ nê ñacjo gebe en ñac sinçsêlêc.

Anôtô gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi

14 “Aê ganğôn gamêñ gêmac ñasawa ñêñgeñ,
aê kasôm biñ atom ma gajam tauc tôñ.
Ma galoc aê oc jatañ lasê amboac awênê gabêsi sec.
Aê oc jasê aoc e tekoc êmbac-êmbac.

15 Aê oc jañgôm lôc to gamêñ ñabau êtu gasañ
ma ñagêgwan samob êsêlic.
Bu kapôêñ oc ñamañ ñaôma
ma bugêjacton ñakelen êsa.

16 “Aê oc jawê lau matenpec sêsa intênasêga, tañ
sêjam kauc nañ,
ma sêsa intêna saun, tañ sêjala atom nañ.
Aê janam ñakesec, tañ gê êsêac auc nañ, ôkwi êtu
ñawê
ma gamêñ kalon-kalon ñatip êsa.
Gêñ samob tonañ ñai aê oc jañgôm ma jandec
sênêcña atom.

17 Êsêac tañ sêkêñ gêwiñ anôtôi jaba
ma sêsôm gêdêñ gwam gebe ‘Aêacma anôtôi amac’
nañ,
oc sênu taun su tomajengeñ sêna.”

Lau Israel seso tañeñ wamu ñamoasiñ

18 “Amac lau tañemsunbic anô biñ,
ma amac lau matempec alic to asala gêñ.

19 Asa matapec kêtôm ñoc sakinwaga
ma asa tañasunbic kêtôm ñoc jaenwaga, tañ kasakin
eñ nañ.

Asa matapec kêtôm eñ, tañ ôli andañ aê nañ,
ma tañasunbic kêtôm Apômtaunê sakinwaga.

20 Aôm gôlic gêñ taêsam, mago kôsala atom.
Aôm tañamsun kêpoa lasê, mago gônô biñ atom.”

21 Kêtu nê biŋgêdêŋŋa Apômtau gêlic ŋajam,
gebe êŋgôm nê biŋsu êtu kapôêŋ to ŋawasi êsa.

22 Mago kêjaŋgowaga sêjam geŋgeŋ ma sêjaŋgo lau
tonec nêŋ gêŋ samob su.

Êsêac samob têtôm bôc kêsêp sê
ma sêsiŋ tauŋ sêŋgôŋ kapoacwalô.

Êsêac têtû ŋacjonêŋ gêŋ sugac ma ŋac teŋ gêmoa
gebe ênam êsêac kêsija atom.

Ŋacjo sêjaŋgo êsêac su ma ŋac teŋ kêsôm gebe
“Akêŋ êsêac sêmu sêna,” nec atom.

23 Amacnêm asa êkêŋ taŋa biŋ tonan.

Asa oc êŋô ma taê ênam êtu têm, taŋ oc mênêsa
naŋŋa.

24 Asa kêkêŋ Jakob gêdêŋ lau saic-saic
ma Israel gêdêŋ kêjaŋgowaga.

Apômtau taŋ aêac dagôm sec gêdêŋ eŋ naŋ, gêgôm
atom me.

Êsêac sêsa ênê lêŋ mansaŋ atom
ma taŋeŋ wamu ênê biŋsu atom.

25 Tec eŋ kêsêwa ŋandan têtac ŋandanŋa to siŋ ŋajaŋa
kêpi eŋ.

Eŋ kêkêŋ jawaô kêkôm eŋ auc, mago nê kauc kêsa
atom.

Gêŋ tau geŋ eŋ ôli, mago kepeŋ ênê ŋalêlôm atom.

43

Apômtau taugen eŋ kêsiwaga ŋanô

1 O Jakob, o Israel, galoc Apômtau, taŋ kêkêŋ aôm
ma kêmasaŋ aôm naŋ, kêsôm biŋ tonec gebe

“Ôtêc taôm atom, gebe aê gajam aôm kêsi su.

Aê gamôêc aôm ma kasam nêm ŋaê anôgeŋ, aôm
kôtu aêŋoc gêŋ.

² Embe olom gwêc, aê oc mênjawin aôm.
Ma embe ôsêlên ômoa ja ñalêlôm, oc ênam aôm atom
ma jawaô oc ênin aôm atom,

³ gebe Apômtau, aômnêm Anôtô aê,
Israelnên ñac dabun to nêm kêsiwaga aê.

Aê kakên Aiguptu kêtû awa gêjam ôli aôm sunja
ma kakên Aitiopia to Seba gêjô aôm

⁴ gebe aê galic aôm kôtôm awamata ten
ma kakian aôm sa to têtac gêwin aôm.

Aê kakên gamên gêjô aôm
ma kakên lau tomôkê-tomôkê gebe ômoa matam
jali.

⁵ Ôtêc taôm atom gebe aê mênjawin aôm,
aê oc jajon nêm wakuc sa anja oc kêpinja
ma janac aôm sa anja oc kêsêpnja.

⁶ Aê oc jasôm êndên musanngu-m gebe Ôwi sinman,
ma êndên mula-m gebe Ôngamin atomman.

Ôkên latuci anja gamên jaêc
to ñoc latucio anja nom ñamadin

⁷ ma lau samob, tan sêwê kain ñoc ñaê
ma kakên to kamasan êsêac kêtû ñoc waecna nan,
sêndên aê sêmên.

⁸ “Akên lau, tan matenpec, mago matenânô gêc nan,
to lau, tan tanensunbic, mago tanensun gêc nan,
sêsa sêmên.

⁹ Akên tentenlatu samob sênac tauñ sa
ma lau tomôkê-tomôkê sêkac sa sêpi tagen.

Êsêacnên asa kêtôm gebe êwa gên tonec sa
ma êtôc gên andanênja êndên aêac.

Êsêac sêkên nên lau, tan sêpuc êsêacnên bin tôñ nan,
sêsa sêmên gebe sêwaka êsêac sa

e sêjô ma sêsôm gebe Biŋ tau biŋŋanô.”

¹⁰ Apômtau kêsôm gebe “Aêŋoc lau-sêpuc-ŋoc-biŋ-tôŋwaga

to ŋoc sakiŋwaga, taŋ kajaliŋ êsêac sa naŋ amac

gebe amac ajala to akêŋ êwiŋ aê

ma nêŋm kauc êsa gebe aê tau tonec.

Anôtô teŋ kêsa gêmuiŋ aê atom

ma teŋ oc êndaŋguc aê atom.

¹¹ Aê, aê taucgeŋ Apômtau

ma kêsiwaga teŋ gêmoa gêwiŋ atomanô.”

¹² Apômtau kêsôm gebe “Aê kasôm biŋ lasê to gajam amac kêsi

ma aê kakêŋ ŋawae gêdêŋ amac gêmuiŋ su.

Gêdêŋ tonanŋ anôtô jaba teŋ gêmoa amac ŋalêlôm atom

ma amac atu ŋoc lau-sêpuc-ŋoc-biŋ-tôŋwaga.

¹³ Aê Anôtô gêdêŋ andanŋgeŋŋa

ma galoc amboac tonanŋgeŋ

ma teŋ kêtôm gebe êjanŋgo gêŋ su anŋga aê lemoc atom.

Aê gajam kôm ma asa oc êtôm gebe êkô kôm tau auc.”

¹⁴ Apômtau, nêŋm kêsiwaga ma Israelnêŋ ŋac dabuŋ kêsôm biŋ tonec gebe

“Aê oc jasakiŋ biŋ êna Babel êtu amacŋa

ma jatuc kapoacwalô ŋabalaŋ popoc

ma lau Kaldea nêŋ lasê ênam tau ôkwi êtu taŋjiboa.

¹⁵ Aê Apômtau, amacnêŋm ŋac dabuŋ,

aê kakêŋ Israel ma katu amacnêŋm kiŋ.”

¹⁶ Apômtau gêjam intêna kêsêp gwêc ŋalêlôm

ma gêjam intêna gelom bu ŋawenŋwenŋ

17 ma gêwê kareta to hos ma siŋwaga to nêŋ siŋsêlêc
sêja

e sêsêp jasêc, êsêac oc sêndi sa êtiam atom.

Êsêac sêmac amboac dawen gasilana.

Apômtau, taŋ gêgôm gêŋ tonan nan, kêsôm biŋ
tonec gebe

18 “Taêm ênam gêŋ lanŋwa atom

ma aê go taôm êtu gêŋ gêmunŋaŋa atom.

19 Alic acgom, aê gagôm gêŋ wakuc ten

ma galic gêŋ tau kêpoa.

Amac alic gêŋ tau atom me.

Aê oc janam intêna êsa gamêŋ sawa êna

ma jakêŋ bu enselen êsa gamêŋ ŋakelen.

20 Bôc saleŋa ma kêambôm to kêcsêwa oc tetoc aê
sa

gebe kakêŋ bu kêpoac gamêŋ sawa

ma bu kapôêŋ keselen kêsa gamêŋ ŋakelen

gebe êkêŋ bu êndêŋ ŋoc lau, taŋ kajalin êsêac sa nan
sênôm.

21 Aê kakêŋ êsêac têtü ŋoc lau gebe sêsôm ŋoc waec
lasê.

22 “O Jakob, aôm awam gêjac aê atom.

O Israel, aôm gôm taôm su kêtü aêŋa atom.

23 Aôm kôkêŋ domba kêtü daja gêdêŋ aê

me kotoc aê sa ŋa nêŋ da ŋagêdô atom.

Aê kakôninŋ amac ŋa da atom

ma kalênsônŋ amac ŋa biŋ da ŋamalunŋa atom.

24 Aôm gôjam ôli tê kêtü aêŋa ŋa nêŋ mone

me kômoeŋ aê ŋa nêŋ da tonalêsi atom.

Aôm kôkôninŋ aê ŋa nêŋ sec

to kôlênsônŋ aê ŋa nêŋ geogenŋ.

- 25 Aê, aê taucgen gasen nê m geo su
 ma oc taêc ênam nê m sec êtiam atom kêt u aê taucña.
- 26 Taê m ênam ma ôkê ñ puc aê gebe tajô biñ tau
 dawinñ tauñ.
 Aôm ôwa nê m biñ sa ma ôwaka taôm sa gebe kôsôm
 biññanô.
- 27 Tamam ñamataña gêgôm sec
 ma nê m sêlinwaga sêgêli ñoc biñ.
- 28 Kêtu tonañña aê kakôc ñoc dabuñ su añga kasêga
 lôm dabuñña
 ma kakêñ Jakob gebe lau senseñ eñ su
 ma kakêñ Israel gebe lau sêsôm biñ êpi eñ.”

44

Apômtau taugen eñ Anôtô

- 1 “O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel, tañ kajalin sa
 nanñ,
 galoc ôkêñ tañam.
- 2 Apômtau tañ kêkêñ aôm
 to kêmasañ aôm añga tênam têtaclêlôm ma oc ênam
 aôm kêsi nanñ,
 kêsôm biñ tonec gebe
 O ñoc sakinwaga Jakob, o Israel,
 tañ kajalin aôm sa nanñ, ôtêc taôm atom.
- 3 Gebe aê oc jakêc bu êsêp gamêñ ñakelenñ
 ma bu oc êpoac nom gelo-gelo.
 Aê oc jakêc ñoc Njalau êpi nê m wakuc
 ma jakêc ñoc mec êpi nê m gôlôac.
- 4 Ma êsêac oc sêlêc amboac gêgwanñ añga gamêñ
 ñawambuc ñajam
 ma sêpi amboac ka, tañ kêkô bulêndanñ nanñ.
- 5 Nac tenñ oc êsôm gebe ‘Apômtaunê ñac aê.’

Ma tenj oc êsam tau ña Jakobnê ñaê.
Ma tenj oc eto êpi lêma gebe ‘Apômtaunê gêñ,’
ma ê tau êpi Israel.”

⁶ Apômtau, Israelnêñ kin to kêsiwaga
ma lausinj undambêña nêñ Apômtau kêsôm binj
tonec gebe
“Aê ñac ñamata to ñamu, anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê
atomanô.

⁷ Asa kêtôm aê. Êsa mênêwa sa,
êkêñ tau êkô aê lanjôcnêm ma êwa tau sa.
Ñac andanjenña asa geoc binj, tanj ocgo mênêsa
nan, lasê kwananjen.
Enj eoc gêñ, tanj ocgo mênêsa êtu ñamu nan, lasê
êwiñmanj.

⁸ Atêc taôm atom ma aê go taôm atom.
Aê gajac minj to gawa binj tau sa gêdênj amac gêdênj
andanjenña atom me.
Amac atu ñoc lau-apuc-ñoc-binj-tôñwaga.
Anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê me masi.
Lamu ñanô tenj gêmoa atom. Aê kajala tenj atom.”

Sakinj gwamña tonec gêñ meloc

⁹ Lau-sêsap-gwamwaga êsêac gêñ ñaôma ma nêñ
kôm ñanô, tanj tetoc sa nan, ñanô masi. Ma lau,
tanj sêsap êsêac tôñ nan, sêlic to sêjala gêñ tenj atom,
tec oc sêmoa tomajenjen. ¹⁰ Asa kêsap gwam ma
kêmasañ ñakatu ñaôma ma ñanô masi. ¹¹ Alic ac-
gom, ñac tau nê sakinjwaga oc majenj êsa, ma lau
lemenj-mêtêwaga tau ñamalac ñaôma. Êsêac samob
sêkac tauñ sa nasêkô acgom, go têtakê ñanô ma
sênjôm êsêac samob majenj êsa.

¹² Nac-kêpac-kiwaga kékêñ ki kêsa ja e ñalana kêsa. En kêsac ña hama gebe êkêñ gwam ñalañô. En gêjam kôm tolêma ñajaña sec e mo gêjô en ma têkwa gêbac. En gêjam dabuñ bu, tec ôliwalô gêbacnê.

¹³ Kamunda teñ gê dôñ nê ka ma keto ñakatu ña kêlêpê. Go kêsap ña ki kêdaguc ñadôñ tau ma kêwaka ñamalac ñakatu sa e kêtôm ñamalac lañô, gebe kêkô andu teñ. ¹⁴ Nac tau kêsap kaseda me kêjalij kaleloñ me kamem teñ sa anga saleñ me moae kêsê kaseda teñ ma kom gêlôm ka tau e kêtú kapôêñ. ¹⁵ Go ka tau êtu ñac teñ nê kamasê, en êkôc ñagêdô ma ênsêlu ma ñagêdô gebe eno nê gêñ. Mago ka ñagêdô tec en kêsap kêtú anôtô jaba ma gêjam sakiñ gêñ tau, ma kêmasañ gwam ma kêpôn aduc gêdêñ gêñ tau. ¹⁶ Ka ñamakeñ tec en kékêñ ja geñ ma kêpac gwada ma geñ bôc e gêôc en tôn, ma en kêsêlu ja gêwiñ ma kêsôm gebe “Kec, galoc kasêlu jagac.” ¹⁷ Ma ka tau ñamakeñ en kêsap kêtú nê anôtô gwam ma kêpôn aduc to gêjam sakiñ ma keteñ mec gêdêñ gêñ tau gebe “Ônam aêac kêsi gebe ñoc anôtô aôm.”

¹⁸ Lau tau tonañ sêjala gêñ teñ atom ma nêñ kauc masi gebe nêñ mateñanô gêmôb e sêlic gêñ teñ atom ma nêñ ñalêlôm ñadani e sêjala gêñ teñ atom. ¹⁹ Êsêac taêñ gêjam biñ teñ atomanô ma nêñ kauc to jala gebe sêsôm biñ amboac tonecña masi gebe “Ka tau ñamakeñ aê kakêñ kêsa ja ma gano ñoc gêñ to kapac gwada e gêôc aê tôn ma ka tau ñamakeñ aê oc jasap êtu gêñ alôb-alôb teñ me. Aê oc japôn ocduc êndêñ ka ñadambê teñ me.” ²⁰ Nac tañ mata katu gêñ ñaôma-ñaôma nañ, nê ñalêlôm dansañ gêjam gôliñ en keso ma en kêtôm gebe ênam

tau kêsi atom. Enj kêtôm atom gebe êsôm biñ tonec gebe “Gêñ tañ lemoc anôña gêgôm nañ gêñdansañ.”

Apômtau enj Israelnêñ kêsiwaga

21 “O Jakob ma Israel, taêm ênam biñ tonañ, gebe ñoc sakiñwaga aôm.

Aê kamasañ aôm kôtu ñoc sakiñwaga.

O Israel, aê oc jaliñ aôm siñ atom.

22 Aê gasenñ nêma keso su amboac mu kêdaba tao ma nêma sec gê su amboac ômbiñ.

Ômu ôndên aê ômôên gebe aê gajam aôm kêsi.”

23 O undambêac, anam wê gebe Apômtau gêgôm gên tau ñanô kêsa.

O nom ñalêlômac, anam lasê.

O lôcac, o saleñac to ñaka samob, apuc wê sa gebe Apômtau gêjam Jakob kêsi

ma geoc nê ñawasi lasê ança Israel.

24 Apômtau, nêma kêsiwaga, tañ kêmasañ aôm ança tênam têtaclêlôm nañ, kêsôm biñ tonec gebe

“Aê Apômtau, tañ kakên gên samob nañ.

Aê taucgen galam umbon ma gaja nom.

Asa gêmoa gêwiñ aê.

25 Aê gasenñ laudansañ nêñ puc gebe ñanô êsa atom ma gagôm lau-seoc-biñ-lasêwaga têtú meloc

ma kakên lau tokauc sênu tañ su sêja

ma nêñ kauc kêtú meloc.

26 Aê kapuc ñoc sakiñwaganên biñ tôn

ma gagôm ñoc jaenwaganên biñ ñanô kêsa.

Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe ‘Lau oc sêngôn tonec,’

ma kêpi malac Judaña gebe ‘Lau oc sêkwê malac tonec sa

ma aê oc jajac malac ñapopoc sa êtiam.’

²⁷ Aê kasôm gêdêñ gwêc ñagêdim gebe ‘Ôtu kelen, ma aê oc jañgôm nêmbu êpa.’

²⁸ Aê kasôm kêpi kin Kores gebe ‘Ñoc ñacgejob donbana en

ma en oc êñgôm ñoc bin ñanô êsa.’

Aê kasôm kêpi Jerusalem gebe ‘Lau sêkwê malac tonec sa êtiamman,’

ma kêpi lômbabuñ gebe ‘Lau sênac m kôm sêkwê aôm saña.’ ”

45

Apômtau kêjalij kin Kores sa

¹ Apômtau kêsôm bin tonec gêdêñ nê ñac Kores, tañ geñ oso en nan, gebe

Aê kakam ênê lêma anôña tón,

gebe êku tentenlatu tulu êmuñ en

ma êkwalec kinênêñ ñakwê su to êlêc katam su en,

gebe sênsañ auc atom.

² “Aê oc jasêlêñ jamuñ aôm ma jañgôm lôc êtu tapa ma jatuc katam ki popoc ma janac balañ ki tulu-tulugen.

³ Ma oc jakêñ awa totau-totau, tañ sêsiñ gêc gamêñ ñakesec nan, êndêñ aôm

ma awamata, tañ sêjac sa gêc gamêñ ñakêsiñ nan êwiñ.

Gebe ôjala gebe Apômtau Israelnêñ Anôtô aê,

tec gamôêc aôm ña nêmbu ñaê anôgen,

⁴ kêtû ñoc sakinwaga Jakobña ma kêtû Israel, tañ kajalij sa nanña.

Aê gamôêc aôm ña nêmbu ñaê anôgen.

Aôm gôjam kauc aê, mago aê gaê aômnêmbu ñaê.

5 Aê Apômtau ma tenj gêmoa gêwiñ atom.
 Anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê atom.
 Aôm gôjam kauc aê, mago aê gajam gêlôn aôm
 6 gebe lau anja oc kêpi to anja oc kêsêpna sêjala
 gebe Anôtô tenj gêmoa gêwiñ aê atom.
 Aê Apômtau ma tenj gêmoa gêwiñ atom.
 7 Aê kakêñ ñawê to kamasan ñakesec.
 Aê kamasan gên ñajam ma kakêñ gêñwapac.
 Aê Apômtau, tanj gagôm gêñ samob tonan ñai nan.”

Apômtau kékêñ undambê to nom

8 “O undambêac, ansêwa anja lólôc,
 ma binjêdêñ êsêp anja umbon amboac kom gêjac.
 Nom tau êña gebe Apômtaunê moasin ênam kêsina
 êpoa
 ma êkêñ binjêdêñ êpi êwiñ amboac tonanjen.
 Aê Apômtau kakêñ gêñ tau.”

9 Ojae êndêñ ñac, tanj gêjam saic binj gêdêñ nê ñac-
 kékêñ-erwaga nan.
 Enj kêtôm kunom tenj, tanj gêjac saic binj gêdêñ ñac-
 gêjac-kuwaga nan.
 Nomku kêsôm gêdêñ ñac-gêjac-kuwaga gebe
 “Aôm gôgôm asagenj.” Kêsôm me.
 Ma kôm ñanô tau kêsôm gebe “Nêm lêmam ñamêtê
 masi.” Kêsôm me.
 10 Ojae êndêñ ñac, tanj kêsôm gêdêñ tama gebe “Aôm
 kôka asagenj lasê,”
 ma kêsôm gêdêñ awê tenj gebe “Aôm kôkôc asagenj.”
 11 Apômtau, Israelnê ñac dabun, ma nê ñac-kékêñ-
 erwaga kêsôm binj tonec gebe
 “Amac abe atu kênac aê êtu latucina me.

Me abe ajatu aê êtu kôm, tañ lemoc êngôm nanña me.

¹² Aê kakêñ nom ma kamasañ ñamalac, tañ sêmoa nom nanñ.

Aê lemoc kalaiñ undambê ma aê kajatu gêñ undambêña samob.

¹³ Aê kajaliñ kiñ Kores sa kêtú biñgêdêñña ma janam nê intêna samob êtu solop.

Eñ oc êkwê ñoc malac sa

ma êngamboac ñoc lau kapoacwalôña su.

Eñ êngôm êtu ñaôli to ñagêjô teñña atom.”

Lausiñ undambêña nêñ Apômtau kêsôm biñ tonañ.

¹⁴ Apômtau kêsôm biñ tonec gebe

“Awamata Aiguptu to Aitiopia ñagêñ têtuluña

ma lau waso-waso aña Seba oc dêndêñ aôm sêmêñ ma têtú nêm gêñ.

Êsêac sêndañguc aôm.

Êsêac sêmêñ

tokapoacwalôgenñ

ma sêpôñ aenduc êndêñ aôm ma têtañ êndêñ aôm gebe

‘Anôtô gêmôa gêwiñ aômgenñ

ma anôtô teñ gêmôa gêwiñ atomanô.’ ”

¹⁵ Biññanô, aôm Anôtô, tañ kôsiñ taôm nanñ.

O Israelnêñ Anôtô aôm kêsiwaga tau.

¹⁶ Êsêac sêkôniiñ nêm ñacjo samob tôñ ma sêngôm êsêac majenñ êsa.

Lau-sêsap-gwamwaga sêc sêwiñ taunñ tomajenñ sêja.

¹⁷ Mago Apômtau gêjam Israel kêsí

ma oc ênam êsêac kêsí endenñ tôñgenñ.

Êsêac oc sêkôniiñ amac to sêngôm amac majem êsa atom endenñ tôñgenñ.

18 Gebe Apômtau, tañ kékêñ undambê nan, en taugen Anôtô ma kékêñ to kêmasañ nom e njajaña kêsa. En kékêñ gêñ tau wauc-waucgeñ atom, en kêmasañ kêtú lau sêngôñña. Apômtau tonañ kêsôm biñ tonec gebe “Aê Apômtau ma teñ gêmóa gêwiñ atom.
19 Aê gajac biñ kesec gamoa gamêñ ñakesecña atom. Aê kasôm gédêñ Jakobnê wakuc atom gebe ‘Ansom aê anga gêñ wauc-wauc ñalêlôm.’ Aê Apômtau kasôm biññanôgeñ, aê kasôm biñ lasê gêc awêgeñ.

Anôtô ñanô to anôtôï dansañ Babilonña

20 “Amac tentenlatu ñapopoc, tañ asêp siñ sawa nan, amêñ akac taôm sa api tagen. Lau tañ sêbalañ nêñ gwamka sêwêgeñ ma teten mec gédêñ anôtô teñ, tañ kêtôm gebe ênam êsêac kêsí atom nan, lau tonañ nêñ kauc masi.
21 Awa nêmbiñ sa ma akêñ nêmbiñ tau êsa êmêñ ma amansañ biñ awiñ taôm. Asa gêjac miñ biñ tonec gédêñ andañgeñ. Ma asa geoc biñ tau lasê wanêcgeñ su. Aê Apômtau kasôm atom me. Anôtô teñ gêmóa gêwiñ aê atom. Aa Anôtô ñanô to kêsiwaga ma teñ gêmóa gêwiñ atom.

22 “O nom ñamadiñ samobac, akac taôm ôkwi andêñ aê amêñ ma janam amac kêsí gebe aê Anôtô ma teñ gêmóa gêwiñ aê atom.

23 Aê katôc lemoc kêpi tauc
 ma biñjanô kêsa aê aocsuñ,
 biñ tau êmu êndêñ aê êmêñ étiam atom.
 Lau samob sêpôn aenñduc êndêñ aêgen
 to lemeñ samob têtôc êpi aê
 ma samob sêsôm gebe

24 ‘Biñgêdêñ to ñaclai ñam kêsêp Anôtô taugen.
 Lau samob, tañ sêjam saic biñ en nañ, oc dêndêñ en
 sêna tomajenñ.

25 Israelnêñ wakuc samob oc ôlin êpi ma waen êsa
 êtu Apômtaunagen.’ ”

46

Nom ñaApômtau to lau Babilon nêñ anôtôi jaba

1 “Babilonnêñ anôtôi gêbacnê. Gêmunñenñ lau
 Babilon sêjam sakinñ Bel agêc Nebo, mago galoc
 sêkêñ anôtôi tonañ gêsac donki ñaô. Bôc tekweñ
 gêbac ma sêbalañ gêñ tau kêtú waba gêsac êsêac
 ñaô. 2 Gwam kêtôm gebe ênam tau sa atom. Nacjo
 sêjanço su ma sêbalañ sêja kapoacwalô.

3 “O gôlôac Jakob to gôlôac Israel nêñ lau ñapopoc,
 añô ñoc biñ. Aê kasip amac sa gêdêñ tañ tenemi
 sêkôc amac to amac asa amêñ nañ, e mênğêdêñ
 galoc. 4 Amacnêm Anôtô aê. Aê janam jaom amac
 e atu lau ñanô tomôdê. Aê kakêñ amac ma jajop
 amac ma aê oc janam amac sa to janam amac kêsi.

5 “Oc anam dôñ aê êpi ñac ondóc gebe aêagêc
 atôm taunñ. Nac ondóc kêtôm aê ma amac oc ansaê
 aê katôm asa. 6 Lau sêsêwa nêñ gold sa ança
 nêñ talu ma sêjam dôñ nêñ silber. Êsêac sêjam
 ôli kwalam lanğwa teñ gebe êmansañ nêñ gold êtu
 gwam ma sêpôn aenñduc to sêjam sakinñ gêñ tau.

⁷ Êsêac sêôc gêñ tau sa ma sêbalan jagêsac magiñm jatetoc geñ tau kêkô ñamala ma gacgeñ kêkô tônê. Gêñ tau katôm gebe êwi ñamala tau sin atom. Ñac teñ awa embe ênac oc êjô eñ awa atom to ênam eñ sa anğa gêñwapac atom.

⁸ “Amac tañ ajam dêmôêm aê nan, taêm ênam bin tonan ma asala gêñ, tañ gagôm nan. ⁹ Taêm ênam gêñ, tañ gagôm gêdêñ andanğen, ajala gebe Anôtô aê taucgeñ ma teñ kêtôm aê gêmoa atomanô. ¹⁰ Gêdêñ tañ gajac m ñoc kôm nan, kasôm kôm ñatêpôê lasê kwananğen. Gêdêñ andanğen aê gaoc bin, tañ oc mênêsa su nan lasê. Aê kasôm gebe ‘Bin tañ taêc gêjam nan oc êkô ma gêñ samob, tañ gabe janğôm ñanô êsa nan, oc janğôm ñanô êsa.’ ¹¹ Aê gamôêc ñac teñ gebe êmên anğa oc kêpiña. Eñ oc êpôp êsêp amboac kikiç gebe ênğôm bin, tañ aê taêc gêjam nan, êtu anô. Aê kasôm tec oc ñanô êsa.

¹² “Amac gêsuntêkwa ñatonwaga, tañ ajam kauc gebe bêc jaku ñacjo tulunğa gêc jaêc nan, anô ñoc binman. ¹³ Aê kakên bêc jaku ñacjo tulunğa kêdabin. Bêc tau gêc jaec atom. Noc janam amac kêsiña ênam tau tøn atom. Aê gabe janam Jerusalem sa ma jatoc Israel sa anğa tônê.”

47:1–48:22 Sêku malac Babilon tulu ñawê kêsêp môtêlatu 47. Môtêlatu 48 kêtôc Anôtônê lên gêjam gôliñ lau-mña to gêjam nê lau saña.

49

Apômtaunê sakiñwaga kêtú tentenlatunêñ ja

¹ O amac nucac, anô ñoc bin ma amac lau gamêñ jaêcñaac, akên tañem. Apômtau kêkalem aê gêdêñ tinoc kêkôc aê atomgeñ.

Enj gê aênjoc njaê anja tinoc têtacîlêlôm.

² Enj gêgôm aocsunj namata amboac bôjan
ma kêsinj aê gamoa nê lêma njalabu.

Enj gêgôm aê katu sôb njawanic sawa tenj
ma kêsinj aê ôkwi kasêp nê atali sôbnya njalêlôm.

³ Enj kêsôm gêdênj aê gebe “Njoc sakinjwaga aôm,
Israel,
aôm oc ôwaka njoc waec sa.”

⁴ Mago aê kasôm gebe “Aê gaim tauc su
ma kajainj njoc njacîai njômagenj.
Mago njoc binjêdênj gêc Apômtauja
ma njoc njôli gêc njoc Anôtônja.”

⁵ Ma galoc Apômtau, tanj kêmasanj aê anja tinoc
têtacîlêlôm,
gabe jatu ênê sakinjwaga nanj, kêsôm gebe
Jakôc Jakob êmu êndênj enj êna êtiam
ma Israel sênac tauj sa sêndênj enj sêna.
Tec Apômtau ketoc aê sa
ma njoc Anôtô kêtû njoc njacîai njam.

⁶ Enj kêsôm gebe “Aôm kôtu njoc sakinjwaga
gebe ômboa Jakobnê gôlôac sa
ma ôkôc Israelnênj lau njapopoc sêmu sêmênj êtiam
necgenj atom,
aê oc jakênj aôm ôtu tentenlatunênj ja amboac
tonanjenj
gebe njoc moasinj janam lau kêsinja naêndênj nom
njamadinj.”

⁷ Binj tonec Apômtau, Israelnê kêsiwaga ma nê njac
dabunj

kêsôm gêdêḅ en, taḅ lau sêsu en susu ma tentenlatu
 sedec en
 ma gôlinwaga sêlic en kêtû gêḅôma nan, gebe
 “Kiḅ oc sêlic aôm ma dêndi sa êtu aôm ḅa
 ma kasêga oc sêpôḅ aenḅduc êndêḅ aôm
 êtu Apômtau ḅaḅêḅ, taḅ kêtû Israelnê ḅac dabuḅ
 ma kêjaliḅ aôm sa nanḅa.”

Apômtau gêjac mata gebe sêkwê Sion sa êtiam

⁸ Apômtau kêsôm biḅ tonec gebe
 “Aê kakêḅ taḅoc aôm gêdêḅ têm moasiḅḅa
 ma gajam aôm sa gêdêḅ bêc gajam lau kêsiḅa.
 Aê gajob aôm ma kakêḅ aôm kôtu poac gêdêḅ lau,
 gebe jamboa nêḅ gamêḅ sa êtiam
 ma janac sam nêḅ nomlênsêm, taḅ kêtû gasaḅ nan.
⁹ Tec jasôm êndêḅ lau kapoacwalôḅa gebe ‘Asa
 amêḅ,’
 ma êndêḅ êsêac, taḅ sêḅgôḅ ḅakesec ḅalêlôm nan,
 gebe
 ‘Asa awê amêḅ.’

Êsêac oc têtap nêḅ mo sa aḅga intêna
 to sêlôm taḅ aḅga lôc kwalam.

¹⁰ Mo to bu oc êjô êsêac atom
 ma mu ḅandaḅ to oc oc êpac êsêac atom
 gebe ḅac, taḅ taê walô êsêac nan, oc ejoḅ êsêac
 ma êwê êsêac sêndêḅ bumata.

¹¹ Aê oc jaḅgôm ḅoc lôc samob êtu intêna
 ma jamansaḅ intênasêga samob êtu solop.

¹² Alic acgom, lau ḅagêdô oc sêmêḅ aḅga jaêc
 ma ḅagêdô aḅga nodo to aḅga oc kêsêḅḅa
 ma ḅagêdô aḅga gamêḅ Siene.”

¹³ O undambêac, anam lasê. O nom, ḅaôndu êpi.
 O lôcac, lasê êtaḅ

gebe Apômtau gêjac nê lau têntac tøn
ma taê walô nê lau, tañ sêôc wapac nañ.

14 Mago Sion kêsôm gebe “Apômtau gêwi aê siñ,
noc Apômtau kêliñ aê siñ.”

15 “Awê tenj oc êtôm gebe êliñ nê gêñ dedec siñ
ma taê walô nê têtacêlêlôm nãñanô atom me.
Ma embe êliñ siñ, nañ aê oc jaliñ aôm siñ atomgoc.

16 Ôlic acgom, aê gajac bô nêñ nãê gêc lemoc tapa,
nêñ tunbôm kêkô aê lanjôcnêñ nãpañ.

17 Nêñ lau-sêkwê-aôm-sawaga sêlêtigelj sêmêñ
ma êsêac, tañ sesenj aôm su to sêgôm aôm kôtu
gasanj nañ, sêc sêja.

18 Oc matamanô sa ma ôlic.

Êsêac samob sêkac tañ sa dêdêñ aôm sêmêñ.”

Apômtau kêsôm gebe “Aê jasôm êtu tøn gebe
aôm oc ônam êsêac samob sa êtu nêñ gêlôn
ma ôjandiñ êsêac amboac awê gebe ênam nãcña
kêjandiñ nê ômbiñkap.

19 “Biññanô, nêñ malac gasanj to nãalê katuc
ma nêñ gamêñ, tañ lau sesenj su nañ,
oc êtu saun-saunj êtu nêñ launja
ma êsêac, tañ sesenj aôm su nañ, sêc su jaêcgenj sêja.

20 Nêñ gôlôac, tañ kôkôc gêdêñ gôngônj tonjalêlôm
nãwapacgenj nañ,

oc sêsôm êsô tañamsunj gebe
‘Gamêñ tonec e kêtû saun-saunj ma kêtôm aê atom,
ôngôm nãsawa êtu kapôênj gebe êtôm aê janjônjña.’

21 Ma aôm oc ôsôm êndêñ taôm gebe
‘Asa kêkôc gôlôac tonec.

Aê awê kapoac ma noc nãpalê masi.

Êsêac sêkêñ aê gañgôn kapoacwalô anğa gamêñ
 jaêc
 ma lau tonec asa gêlôm êsêac,
 sêwi aê siñ gamoa taunğa,
 tec lau tonec sêmêñ anğa ondoc.’ ”

22 Apômtau Anôtô kêsôm biñ tonec gebe
 “Alic acgom, aê oc jaôc lemoc sa êndêñ lau samuc
 ma oc jakêñ puc êndêñ lau tomôkê-tomôkê
 ma êsêac oc sêsip nêmi latômi tamiñ bônđagi
 ma sêkuc nêmi latômio sêñgôn magiñm ñaô sêmêñ.

23 Ma kiñ oc têtû tamemi sêpô mo amacña,
 ma nêñ kwin oc sêlôm amac têtôm tenemi.
 Êsêac oc sêpôn aenđuc êndêñ amac lañônânô êsêp
 nomgeñ
 ma oc sêlêsoñ kekop anğa emkaiñ.
 Go amac ajala gebe aê Apômtau.
 Ma êsêac, tañ sêôn aê nañ, oc majenê esa atom.”

24 Lau têtôm gebe sêjanğo ñactêkwanê waba su me.
 Êsêac têtôm gebe sênam gôliñ-waganê lau
 kapoacwalônğa kêsî me.

25 Mago Apômtau kêsôm biñ tonec gebe
 “Aê oc janam ñactêkwanê lau kapoacwalônğa kêsî
 ma jajanğo gôliñwaganê waba su.
 Aê oc janac siñ êndêñ êsêac, tañ sêjac aôm nañ,
 ma janam nêmi gôlôac wakuc kêsî.

26 Êsêac tañ sêkônîñ aôm nañ, oc jakêñ êsêac sêniñ
 taun nêñ ñamêsôm
 to sênôm taun nêñ dec e êjanîñ êsêac êtôm wain
 kêjanîñ lau.
 Go ñamalac peben sêjala gebe aê Apômtau, Jakobnê
 ñaclai,

nêm kêsiwaga to nêm gêjam-sawaga.”

50

¹ Apômtau kêsôm binj tonec gebe
 “Teneminêñ papiã-gajac-sêmôcwalô-gêñgicña,
 tañ êsêac sêkôc gêdêñ aê gawi êsêac sinña nan, gêc
 ondoc.

Ma ñac ondoc nê tôp gêc aê
 gebe kakêñ amac gêdêñ en aja.
 Alicgac me, aê kakêñ amac gêdêñ lau sêjam ôli
 amac kêtû nêñ secña
 ma aê gawi tenemi sinj kêtû êsêac tañ nêñ geonja.

² “Amboac ondoc, gêdêñ tañ aê gaô lasê nan, ñac
 teñ gêmôa atom.

Ma gêdêñ tañ aê gamôêc nan, teñ gêjô aêñoc binj
 atom.

Ñoc lemoc kêtû dambê tec janam kêsi jangôm êtôm
 atom me.

Ñoc ñaclai kêtû palê, tec janam sa atom me.
 Alicgac me, aê gaec binj ma gwêc ñakelenj kêsa.

Aê gajam bu ôkwi kêtû gamêñ sawa
 e i sêpô lêna kêtû buña
 ma bu gêjô êsêac êndu.

³ Aê kakêñ umbonj kêsô majanj kêtû nê ñakwê
 to kakêñ talu katu nê gadê abecña.”

Anôtônê sakinwaga taña wamu êsa

⁴ Apômtau Anôtô kêkêñ imbeloc jandôñ launja
 gêdêñ aê

gebe jasôm ñalô ñajam êndêñ lau tekwenj gêbac.
 Kêtôm bêcgeñ samob enj kêmasanj aê tañocsunj gebe
 janô binj

kêtom lau tokauc sêhông.

⁵ Apômtau Anôtô gêjac aê tanjocsun lasê
ma aê gadec ma gajam dêmôêc atom.

⁶ Aê kakêh dêmôêc gêdêh êsêac, tanj si lau nja sêm
nanj,

ma alicanô gêdêh êsêac, tanj sêbu njoc sêm sa nanj.

Aê kakwa lanjôanô auc gadêh lau,
tanj sêsu aê susu to sêkasôp kêpi aê nanj atom.

⁷ Mago Apômtau Anôtô gêjam aê sa,
tec tecbeloc njawapac kasa atom.

Aê kamasanj lanjôcanô kêtom poc
ma kajala kwananjenj gebe êsêac têtôm gebe
sêngôm aê majoc êsa atom.

⁸ Enj tanj oc êwaka njoc binjêdêh sa nanj, gêmoa njagala.
Asa gebe êngôlinj binj êpi aê.

Dawinj tauj dandêh enj tana.

Njoc sonjo-sonjo ondoci.

Enj mênêtu gasuc aêmanj.

⁹ Alic acgom, Apômtau Anôtô gêjam aê sa.

Asa oc êngôm aê janjônj naeo.

Alic acgom, êsêac samob oc têtû manê amboac
njakwê tenj,

tanj bulesenj senj nanj.

50:10–51:23 Propete gêjac Anôtônê launêh
njâlêlôm tôh ma geoc lasê gebe Anôtônê binj, tanj
gêjac mata gebe ênam nê lau kêsi to êkêh êsêac têtû
wakuc nanj, oc njanô êsa.

52

Anôtô ênam Sion kêsi anja kapoacwalô

¹ O Sion, matam êlac, ôsô nêh njac lai sa.

O malac dabunj Jerusalem, ôsô nêh njakwê njawasi sa

gebe lau samuc to lau ñatêmui tenj oc sêsô sêmênj êtiam atom.

² O awê kapoacwalôña Jerusalem, okolonj kekop su anja taôm ma ôndi sa.

O latuo kapoacwalôña Sion, ôkac lêpoa su anja gêsuntêkwa.

³ Apômtau kêsôm gebe “Lau sêkôc aôm ma sêkênj ñaôli tenj gêjô aôm atom, tec oc janam aôm kêsî tonjaôli masigenj amboac tonanjenj. ⁴ Gêmunjenj ñoc lau sêsêp Aiguptu sêja sebe sêngônj tônê. Go lau Asuria sêlêsu êsêac ñaômagenj. ⁵ Ma galoc aê galic asagenj anja tonec. Êsêac sêjanjo ñoc lau su ñaômagenj ma nênj gôlinwaga sêsu êsêac susu, go sêjainj ñoc ñaê kêtôm bêcgenj ñapanj. Apômtaunê binj tonec. ⁶ Kêtu tonanña ñoc lau oc sêjô ñoc ñaê êtu tônj ma êndênj bêc ôné oc sêjala gebe aê taucgenj tec kasôm gebe Aê tau tonec.”

⁷ Op, ñawae-ñajamwaga, tanj mênjkêpi lôc nanj, akainj ñakicsêa ñajamanô.

Enj kêsôm wama lasê to kêkênj ñawae ñajam gêmênj ma kêsôm moasinj Anôtô ênam aêac kêsijnja lasê to kêsôm gêdênj Sion gebe
“Nêm Anôtô kêtuj kinjac.”

⁸ Ôñô, nêm dibwaga sêôc awenja sa ma sêjam lasê gebe taunj matenjanô sêlic Apômtau gêmu gêmênj Sion kêtiam.

⁹ O Jerusalem ñapopoc, ôpuc wê sa ma ônam toôndugenj
gebe Apômtau gêjac nê lau têntac tônj ma gêjam Jerusalem kêsî.

¹⁰ Apômtau kêmêtôc nê lêma dabunj gebe tentenlatu samob sêlic

ma nom ñamadiñ samob sêlic aêacnêñ Anôtônê
moasiñ gêjam lau kêsija.

¹¹ Ajôc, ajôc, awi gamêñ tonec siñ,
amoasac gêñ ñatêmui atom.
Amac tañ abalañ Apômtaunê laclu nañ,
awi gamêñ tonec siñ ma amansañ taôm atu selec.
¹² Gebe amac oc asa akacgeñ atom
me aêc su amboac lau sêc siñ atom
gebe Apômtau oc ejop amac
ma Israelnêñ Anôtô oc êkwa amac auc.

Apômtaunê sakinwaga nê ñandan

¹³ “Alic acgom, ñoc sakinwaga oc êtap kôm ñamoasiñ
sa,
oc sêkian eñ to tetoc eñ sa e êngôñ lólôcgeñ.
¹⁴ Lau taêsam têtakê kêtú enña
gebe sêlic eñ ôli todecgeñ kêtôm ñamalac atom
ma lañôanô kêtôm ñamalacnêñ atom.
¹⁵ Ma tentenlatu taêsam oc têtakê êtu enña amboac
tonañgeñ.
Ma kiñ oc sêkaptic awenñsuñ êtu enña
gebe êsêac oc sêlic gêñ, tañ lau sêkêñ ñawae gêdêñ
êsêac atom nañ,
ma sêjala gêñ, tañ sêñô ñawae su atom nañ. * kiñ
Kores kêkêñ laclu tau lau sejoñ sêmu sêja.

53

¹ “Asa kêkêñ gêwiñ biñ, tañ aêac tañô nañ.
Ma Apômtaunê lêma ñaclai geoc tau lasê kêpi asa.
² Gebe ñac tau kêpuc kêtôm ka ñasêli ten aêac talic,

* **52:15:** Laclu lôm dabunña tau tonec. Lau Babel sêjanjo su ma

kêtôm ñawakac tenj kêpoa anja nom ñakelen.
 Ênê ñakatu to ñawasi gebe êmansañ aêac matenjanô
 ñajamña masi.
 Ma ênê lanjôanô gêjac aêac matenjanô ñajam atom.
³ Ñamalac sêsu enj susu to sêsu sam su enj.
 Enj ñac togênwapac, tanj kêjala ñandanj gêmacña kêtû
 tônj.
 Enj kêtôm ñac, tanj lau sêsanj lanjônanô auc gêdênj enj
 nanj.
 Êsêac sêsu enj susu, ma aêac talic enj amboac gênj
 ñaôma.

⁴ “Biñjanô, enj kêbalanj aêacnênj gêmac
 to kêsip aêacnênj gênwapac sa,
 mago aêac tec talic enj kêtôm ñac, tanj Anôtô kêlêsû
 to gêjac ma kêkôninj tônj enj nanj.
⁵ Tagenj sêgunj enj ôli lasê kêtû aêacnênj geonja
 ma sêjac enj ôli popoc kêtû aêacnênj secña.
 Ma ñagêjô, tanj enj kêtap sa nanj, kêkênj aêac tamoa
 toôlinj samucgenj
 ma ênê sêmmala gêgôm aêac ôlinj ñajam kêsa.
⁶ Aêac samob dajo tatôm domba gêbôm
 ma tasa tauñ nênj lênj gêdênj-gêdênjenj.
 Ma Apômtau gêu aêacnênj sec samob jagêzac enjenj.

⁷ “Sêjac to sêlêsû enj, mago kêtanj atom.
 Sejonj enj amboac domba, tanj sebe sêmbucña
 ma amboac domba ñalatu, tanj sebe sêkapiñj ñaôlilu
 nanj,
 ma kêtanj atom.
⁸ Gêdênj tanj sêkôninj enj nanj, sêmêtôc enj kêtôm
 ñagôlinj atom.
 Asa kêtôm gebe ênac ênê wakucnênj minj.

Oc masi gebe sesen en su anja nom
 ma sêjac en êndu kêtû noc launên geonja.
 9 Sêkwê ênê sê gêc gêwiñ lau alôb-alôb nêñ
 ma sêsun en gêc gêwiñ lau tolêlôm.
 Mago ñac tau gêgôm keso ten atom
 ma binjansañ ten kêsa en awasun atom.

10 “Mago Apômtau gêlic ñajam, tec kêkên ñandañ kêpi
 en to kêkônin en ña gêmac.
 Ñac tau embe êkên tau êtu da êjô sec su,
 oc êlic nê wakuc ma êmoa bêc gwalêkin
 to bin, tañ Apômtau taê gêjam nañ, oc êngôm êtu
 anô.

11 En oc êlic nê katu ôluñ-ôluñ tau ñañanô e têtac
 ñajam êsa ma êôc en katu tôñ.
 Aênoc sakinwaga gêdên tau nê ñandañ gêgôm lau
 taêsam têtû lau gêdên
 gebe en gêôc nêñ sec gêjô êsêac su.

12 Amboac tonañ gabe jakên en êwê kain gênlênsêm
 êwiñ lau towae
 ma êwê kain lau ñajana nêñ sin ñanô êwiñ
 gebe en kêkêc nê dec sin ma gêmac êndu
 ma sêsam en gêwiñ lau sec,
 en tañ gêôc taêsam nêñ sec su
 ma keten mec kêtû secwagana nañ.”

54

Apômtau têtac gêwiñ Israel geden tôngen

1 Apômtau kêsôm gebe
 “O awê kapoac, tañ kôkôc ñapalê atom nañ, ôpuc wê
 sa.
 Aôm awê, tañ ñapalê kêtun aôm atom nañ, ônam wê
 toôndugen ma têtac ñajam êsa.

Gebe awê sawa nê ñapalê taêsam kêlêlêc awê toñac
nê su.

² Ônac têku nê andu
ma ôngôm nê balêm ênac tau jaê,
ôngamiñ salôm to waba anduñ atom.

³ Gebe aôm oc ôtu taêsam ma ônam gamêñ, tañ gêc
nê anô to gasêña nañ auc.
Ma nê wakuc oc sêwê kainj tentenlatu têtú nêñ
gêñlênsêm
to sêñgôn malac gasañ samob auc.

⁴ “Ôtêc taôm atom, gebe sêñgôm aôm majam êsa
atom.

Ma têmbêlam ñawapac êsa êtu sêsu aôm susuña atom.
Gebe gêñ, tañ gêgôm aôm majam kêsa gêdêñ aôm
ñapalêgeñ nañ, oc ôliñ siñ
ma taêm ênam kôtu awêtuc ñabiñ wapac êtiam
atom.

⁵ Gebe ñac, tañ kêkêñ aôm nañ, kêtu nê akweñ,
nê ñaê gebe Lausiñ undambêña nêñ Apômtau.
Ma Israelnêñ ñac dabuñ kêtu nê kêsiwaga,
sêsam eñ gebe Nom samucgeñ ñaAnôtô.

⁶ Gebe Apômtau gêmôêc aôm
amboac gêmôêc awê, tañ nê akweñ gêwi eñ siñ ma
gêñgôn toñalêlôm ñawapacgeñ nañ,
ma amboac awê, tañ ñac wakuc kêtiñ eñ su nañ.
Nê Anôtônê biñ tau tonec.

⁷ Aê gawi aôm siñ têlagen, ña
mago taêc walô aôm ñanô, tec jajon aôm sa êtiam.

⁸ Aê têtac ñandan sec, tec gasañ lanôcanô auc gêdêñ
aôm têlagen, ña
mago kêtu aêñoc têtac gêwiñ tengeñña aê oc taêc
walô aôm.

Apômtau, nê m kêsiwaga, nê biñ tau tonec.

⁹ “Aê galic têm tonec kêtôm Noanê bêc.
Aê katôc lemoc gebe Noanê bu êsun gamêñ sa êtiam
atom,
tec aê katôc lemoc amboac tonanğen gebe oc têtac
ñandanğ êndêñ aôm
to jaec biñ aôm êtiam atom.

¹⁰ Lôc oc êc su ma gamêñ ñabau oc ñawiwic-êsa,
mago ñoc têtac gêwiñ tenğenğa oc êwi aôm siñ atom
ma ñoc poac wamañ a oc ñawiwic êsa atom.
Apômtau tañ taê walô aôm nañ, nê biñ tau tonec.”

Jerusalem wakuc

¹¹ “Aôm tañ gômoa jageo ma gamêñ kêlanğanğ aôm
ma tenğ gêjac aôm têtac tônia atom nañ,
ôlic acgom, aê jakêñ nê m alê êkô poc ñaô
ma jau nê m dembonğ ênsac pocawa ñaô.

¹² Aê oc jamansañ nê m bôcdêmôê ña pocawa kokoc
to nê m katam ña pocawa ñaôsic-ôsic
ma nê m sagiñ samob ña poc ñawasi tokaiñ-tokaiñ.

¹³ Apômtau tau oc êndônia nê m latômi samob
ma nê m wakuc oc têtac kôm ñamoasiñ kapôêñ sa.

¹⁴ Aôm oc ôkô biñğêdêñ ñaô.

Lau tenğ oc sêkônia aôm tônia atom, tec ôtêc taôm
atom.

Ma gêñ êtakê aômña oc êndambiñ aôm atom, oc ênac
jaê aôm.

¹⁵ Lau tenğ embe sêkêñ kisa êndêñ aôm, nañ ñam
êsêp aê atom
ma aôm taôm oc ôku ñac, tañ ênac siñ êndêñ aôm nañ
tulu.

16 Ôlic acgom, aê kakêñ ñac-kêpac-kiwaga, tañ gêguc
ja
gebe êmansañ waba siñña nañ,
ma kakêñ ñac, tañ enseñ waba tau su nañ, amboac
tonañ.

17 Waba siñña, tañ sêmasañ gebe sênac aômña nañ,
ñateñ êpi aôm atom
ma lau, tan têtin biñ êpi aôm nañ,
aôm oc ôwa êsêacnêñ dansañ sa êndêñ noc mêtôcña.
Gêñ tonañ kêtú Apômtaunê sakinwaganêñ
gêñlênsêm
ma kêtú moasiñ, tañ kakêñ gêdêñ êsêac nañ.
Apômtaunê biñ tau tonec.”

55

*Apômtau gebe êkêñ nê taê walô êndêñ lau samob
ñaômagen*

¹ “Ajôc, amac lau, tañ bu gêjô amac nañ, samob
andêñ bu amêñ.

Ma amac, tañ nê mone masi nañ, amêñman.
Akôc ma aniñ.

Mêñakôc wain to su ñaôma toñaôli masigen.

² Amboac ondoc, tec ajaiñ nê mone kêpi gêñ, tañ
gêlôm amac amboac mo atom nañ,
ma nê kôm ñaôli gêjô gêñ, tañ gêôc amac tôñ atom
nañ.

Añô, añô ñoc biñ ma oc aniñ gen ñajam
ma nê katôm oc êtap moasiñ ñajam sa.

³ Akêñ tanem ma andêñ aê amêñ.

Añô gebe nê katôm oc sêngôn mateñ jali.

Aê oc jamoatiñ poac tengeñña êndêñ amac
êtu têtac gêwiñ tengeñña, tañ gajac mata gêdêñ
Dawid nanña.

4 Ôlic acgom, aê kakêñ ej gêwa biñ sa gêdêñ lau
tomôkê-tomôkê,
ma kêtú tentenlatunêñ ñatau to gôlinwaga.

5 Ôlic acgom, aôm oc ômôêc lau tomôkê-tomôkê, tañ
gôjam kauc êsêac nañ,
ma lau tomôkê-tomôkê, tañ sêjam kauc aôm nañ, oc
dêndêñ aôm sêwac
êtu Apômtau, aômnêm Anôtô ma Israelnêñ ñac
dabuñ, tañ kêwaka nêm ñawasi sa nañña.”

6 Ansom Apômtau, gebe têm atap ej saña tec gêc.
Awenê ênac ej, gebe gêmoa amac ñagala.

7 Ñac sec êwi nê lêñ siñ
ma ñac alôb-alôb êwi nê biñ, tañ taê gêjam nañ siñ
ma êmu êndêñ Apômtau êna êtiam
gebe ej tau oc taê walô ej.
Eñ êmu êndêñ aêacnêñ Anôtô êna gebe ej oc êsuc
ênê sec ôkwi samucgeñ.

8 Apômtau kêsôm gebe “Biñ, tañ aê taêc gêjam nañ,
kêtôm biñ, tañ amac taêm gêjam nañ atom,
ma amacnêm lêñ kêtôm aêñoc lêñ atom,

9 gebe ñasawa, tañ geñ aêñoc lêñ to amacnêm lêñ
ma biñ, tañ aê taêc gêjam to biñ, tañ amac taêm
gêjam nañ, gêñgic nañ,
kêtôm ñasawa, tañ geñ undambê to nom gêñgic nañ.

10-11 “Aêñoc biñ oc êtôm kom to sno gêjac kêsêp anga
umbonj gêmêñ
ma oc êmu êpi êtiam atom
e êmalôm nom ma ñawê êpoa to êlêc sa
ma êkêñ ñawê êndêñ ñac-kêpalip-ñawêwaga
to êkêñ mo gebe lau sêniñ.

Ma aênjoc biñ, tañ kêsa anğa aocsuñ gêja nañ,
oc êmu êmên toñanômê atom amboac tonanjen.
Oc ênam kôm êtôm tañ aê taêc gêjam nañ.

12 “Gebe amac oc asa totêmtac ñajamgen ana
ma jawê amac tobiñmalôgen.
Lôc to gamên ñabau oc lasê êtañ êtu amacña
ma ka saleñña samob oc sêmakop lemen.
Ma kêmêsic oc êpi êjô gên têkwa-têkwa
ma môsi êpi êjô locgôm
ma gên tonañ êngôm Apômtaunê wae êsa
ma êtu ñabelo tenjenña, tañ senseñ su atomanô
nañ.”

56:1–57:21 ñalôtêna ñagêdô, tañ kêkanôn biñ
takên gêwiñña to ñamalacnên lên sêwi Anôtô sinña
nañ, kêsêp ñasêbu tonec. Ñasêbu tau ñabiñ ñamuña
gêjac mata gebe Anôtô ênam nê lau sa to gêjac mata
gebe ênam êsêac kêsi.

57

Sakiñ Anôtônê gêdên to keso

¹ Apômtau kêsôm gebe “Ômôêc ôpuc awam sagen.
Ôc awam sa amboac dauc kêtañ. Ôsôm ñoc lau nên
biñ alôb-alôb lasê êndên êsêac to ôwa gôlôac Jakob
nên sec sêgômña sa. ² Êsêac sesom aê kêtôm bêcgen
ma têtac gêwiñ sebe sêjala ñoc intêna. Kêtôm
lau, tañ sêgôm gên mansañ ma sêwi nên Anôtônê
ñagôlin sin atom. Êsêac tetên aê kêtû mêtôc gêdênña
ma ñalêlôm kêkac êsêac gebe têtû gasuc Anôtônê.”

³ Ma lau têtû kênac gebe “Aôm embe ôlic aêac
atom, go anam dabuñ mo êtu asagenña. Ma embe
ôsala aêac atom, go atu mêtê taun êtu asagenña.”

Tec Apômtau kêsôm gêdêñ êsêac gebe “Alic acgom, gêdêñ bêc ajam dabuñña amac agôm nême geñ, tañ taêm gêjam nañ, to akôninñ nême kômwaga samob. ⁴ Alic acgom, amac ajam dabuñ mo gebe asôm to ajac taôm ma apenñ taôm ña lememe. Dabuñ tañ amac agôm nañ, dabuñ ñanô gebe jakêñ tañoc nême mec anğa lôlôc nec atom. ⁵ Tonañ dabuñ teñ, tañ gêjac aê matocanô ñajam nañ me. Bêc teñ gebe ñamalac teñ êkêñ ñandanñ êndêñ tau ôli me. Tonañ ñalêñ gebe môkêapac ênac tuluc amboac sinñ teñ gêjac bic ma êsô talu êtu nê ñakwê ma êlinñ waô me. Aôm kôsam gêñ samob tonañ ñai gebe gôjam dabuñ mo me. Bêc teñ, tañ gêjac Apômtaunê matocanô ñajam me.

Taêñ walô lauña gêjac Anôtô mataanô ñajam

⁶ “Mêtê anam dabuñña, tañ galic ñajam nañ, tonec gebe ôñgamboac ñaclai sec ñalêpoa su to ôkôc mêtôc geo ñagêñwapac su. Ôwi lau, tañ kôkôninñ nañ sinñ ma ôpônñ gêñwapac ñakionñ tulu. ⁷ Ônac sam nême mo êndêñ lau, tañ gêñ gêjô êsêac nañ. Ma ôkêñ lau ñalêlôm sawa to andu masinña sêngônñ nême andu. Ma embe ôlic lau ôlinñ ñaôma, nañ ôkêñ ñakwê êndêñ êsêac ma ôñgaminñ taôm êndêñ taômnême lau atom.

⁸ “Go nême ja ñawê oc êpô amboac oc kêtunñ tau ma nême gêmacc oc êmbacnê sebenñ ma nême binğêdêñ oc êwê aôm ma Apômtaunê ñawasi oc êndanğuc aôm. ⁹ Go embe ômôêc, nañ Apômtau oc êjô aôm awam. Embe ôkalem, nañ enñ oc êsôm gebe ‘Aê tec gamoa.’ Êndêñ ôkacc gêñwapac to ôtôc lêmam ma mêtôc geo su anğa nême ñalêlôm. ¹⁰ Embe ôkêñ mo êndêñ lau gêñ gêjô êsêacña ma ônam malô êsêac, tañ sêoc gêñwapac nañ, êndêñ tonañ nême ñawê oc êpô lasê ma nême

ņakesec amboac ñawê ocsalôņa. ¹¹ Ma Apômtau oc êwê aôm tôngeņ ma êlôm aôm anģa gamêņ sawa. Aômnêm ñatêkwa oc ñajaņa êsa ma aôm amboac kôm, taņ bu kêmalôm nom ñajam naņ, amboac bumata ñakêņkêņ, naņ bu êpa atomanô. ¹² Nêm lau sêkwê malac, taņ popoc wanêcgeņ su naņ, sa êtiam ma ônsuņ nêm mimi wakuc nêņ ñam sa êtiam. Lau oc sêsam aôm gebe ñac, taņ kêbênôc tunbôm ñalasê naņ ma kêmasaņ andu gebe êņgônġ êtiam.”

Tajop Sabat ñamoasiņ

¹³ Apômtau kêsôm gebe “Embe ôņgamiņ amkain êndêņ om ma ôtulu gêņ êndêņ ñoc bêc dabuņ atom. Ma embe ôsam sabat tau gebe nêm bêc ôtu samucņa ma ôlic Apômtaunê bêc dabuņ ñajam ma otoc sa ma ôwi nêm lêņ laņgwa siņ, ônam kôm to ônam kôm awaņa ma biņgalôm agwa-agwa atom, ¹⁴ go ôtap nêm moasiņ sa anģa Apômtaunê ma aê oc jakêņ aôm ôsêlêņ ômoa nom samuc ñamoasiņ ñaôgeņ. Aê oc jakêņ aôm ôwê kain tamam Jakob nê gêņlênsêm. Biņ tonaņ Apômtau kêsôm kêsa awa.”

59:1-21 Propete kêpuc boa launêņ sec ma lau tau sêņô ma seoc nêņ sec lasê. Apômtau kêmasaņ lêņ gebe ênam nê lau sa to gêjac mata gebe ênam êsêac kêsi.

60

Ñawasi Sionņa, taņ mênġesa êtu ñamu naņ

¹ Ôndi, ñawê êsa gebe nêm ñawê mênģeô lasê su ma Apômtaunê ñawasi mênģêpô aôm.

² Ôlic acgom, ñakesec gêsas nom auc ma gêsuņbôm gêjam tentenlatu auc, mago Apômtau oc mênģêpô aôm

ma nê ηawasi oc mênênsac aôm ηaô.
³ Ma tentenlatu oc dëndên nêm ηawê
 ma kinj oc dëndên ηawasi, taη mênêpô aôm nanj
 sêmênj.

⁴ Ôc matamanô sa ma matam enso ôlic gebe
 Êsêac samob sêkac taun sa ma dëndên aôm sêmênj.
 Nêm latômi oc sêmênj anjga gamênj jaêc
 ma lau oc sêsip nêm latômio.

⁵ Aôm oc ôlic gênj tau totêmbêlam anjgenj
 ma nêm ηalêlôm êkac aôm to têtmac ηajam êsa
 gebe gwêc ηaawa totau-totau oc êndênj aôm êwac
 ma tentenlatu oc sêkênj nêj awamata êndênj aôm.

⁶ Kamele taêsam oc sênsanj aôm auc
 ma kamele ηalatu sêmênj anjga Midian to Epa.
 Lau Seba samob oc sêmênj
 ma sêkôc gold to gênjmalu sêmênj
 ma sêsôm Apômtaunê wae lasê.

⁷ Êsêac oc sejonj domba samob anjga Kedar sêndênj
 aôm sêmênj
 ma domba kapoac anjga Nebaiot oc sênam sakinj
 aôm.

Êsêac oc sênsac ηoc altar têtû da ηajam
 ma aê janjêlôj ηoc andu ηawasi.

⁸ Asa lau tec sêlôp amboac tao
 ma amboac monjôm, taη sêlôp dëndênj nêj kakai.

⁹ Êsêac sêjac wanj sa kêtû aêja
 ma lau Tarsis nêj wanj têtû ηamata
 gebe sêkôc nêm latômi anjga gamênj jaêc sêmênj
 tonênj gold ma silbergenj
 sebe tetoc Apômtau, aômnêm Anôtô

ma Israelnêḡ ḡac dabuḡ sa gebe eḡ kêwaka nêḡ
ḡawasi sa.

10 “Ma lau jaba oc sêḡboa nêḡ tuḡbôm sa
ma nêḡ kiḡ oc sêḡnam sakiḡ aôm.

Gebe aê gajac aôm kêtḡ têtac ḡandaḡḡa,
mago kêtḡ ḡoc moasiḡḡa tec oc taêc walô aôm.

11 Ma nêḡ katam oc êlêc su êkôḡeḡ endeḡ tōḡeḡ
êtôm êḡbêc to elen oc sêḡsaḡ auc atom
gebe lau oc sejoḡ tenteḡlatunêḡ awamata dêḡdêḡ
aôm sêḡmêḡ

ma nêḡ kiḡ oc sêḡwê sêḡmuḡ êsêac.

12 Gebe tenteḡlatu teḡ me gamêḡ kiḡḡa teḡ, taḡ
êḡnam sakiḡ aôm atom naḡ, oc êḡnaḡa.

Lau amboac tonanḡ oc sêḡnaḡa samucgeḡ.

13 Lebanon ḡaḡawasi oc êḡdêḡ aôm êḡmêḡ,
kaleloḡ to kêmêsic ma kabôêḡ amboac tonanḡeḡ
gebe sêḡḡêlôḡ ḡoc lôḡ dabuḡ ḡamala
ma aê gabe jatoc octapa ḡamala sa.

14 Go êsêac, taḡ sêkôḡniḡ aôm naḡ, nêḡ latuḡi oc
sewec dêḡdêḡ aôm

ma êsêac samob, taḡ sêsu aôm susu naḡ, oc mêḡsêḡ
taḡḡ sêḡêc aôm amkaiḡḡa

ma oc sêsam aôm gebe ‘Apômḡaunê malac,
Israelnêḡ ḡac dabuḡ nê Sion.’

15 “Lau sêwi aôm siḡ to sedec aôm
ma lau teḡ sêsa nêḡ gamêḡ atom,
mago galoc oc jawaka nêḡ waem sa êḡêc endeḡ
tōḡeḡ

ma lau oc têtac ḡjam êḡtu aômḡa êḡêc teḡeḡ ma
teḡeḡ.

16 Aôm oc ôḡnôm tenteḡlatunêḡ su, kiḡḡnêḡ su oc êlôm
aôm.

Ma aôm oc ôjala gebe aê Apômtau, aômnêm kêsiwaga
ma nêm gêjamsawaga aê, Jakobnê ñac tonjaclai.

17 “Aê oc jakêñ gold êjô ki jonjon
ma silber êjô ki jejec
ma ki jonjon êjô ka
ma ki jejec êjô poc.
Ma jakêñ biñmalô êtu nêm gejobwaga
ma biñgêdêñ êtu nêm gôliñwaga.

18 Lau sêñô gêñ ñaclai wauc-wauc-geñña anğa nêm
gamêñ
to senseñ gêñ su ma sênac gêñ popoc anğa nêm
gamêñ ñamadiñ ñawae êtiam atom.
Ma aôm ôsam nêm tunbôm gebe Gêjam-kêsi
ma nêm sacgêdô gebe Lambiñ.

19 “Oc oc êkêñ ñawê êndêñ aôm êndêñ elenña êtiam
atom
ma ajôn ñawê êpô aôm êndêñ êmbêc atom amboac
tonanğen
gebe Apômtau oc êtu nêm ñawê tenğenña
ma nêm Anôtô oc êtu nêm ñawasi.

20 Nêm oc naêsêp êtiam atom
ma nêm ajôn oc naênam tôn êtiam atom
gebe Apômtau oc êtu nêm ñawê tenğenña
ma nêm bêc ôtañ tanjiboanğa oc êmbacnê.

21 Nêm lau peben oc têtü lau gêdêñ
ma oc sêwê kaiñ gamêñ tonec enden tônğen.
Êsêac oc têtü ñoc ka, tañ kasê nañ, ñasêli
ma ñoc lemoc ñakôm ñanô,
gebe sêwaka aêñoc ñawasi sa.

22 Ñac saun tau oc êtu gôlôac kapôên,
ma ñac ñamu êtu lau-m tonjaclai.

Aê Apômtau oc jaŋgôm biŋ tau ŋanô êsa sebenj êndêŋ
 ŋanoc.” *

61

Ŋawae ŋajam Anôtô ênam Sion kêsiŋa

- ¹ Apômtau Anôtô nê Ŋalau kêpi aê gebe Apômtau genj
 oso aê
 gebe jasôm ŋawae ŋajam lasê êndêŋ lau ŋalêlôm
 sawa
 ma kêsakiŋ aê gebe janac lau ŋalêlôm popoc têtac
 tôŋ
 ma jasôm lasê êndêŋ lau, taŋ sêŋgôŋ kapoacwalô
 naŋ,
 gebe sêŋgamboac êsêac su
 ma sêlêc katam su êndêŋ lau, taŋ sêsô êsêac tôŋ naŋ.
- ² Ma jasôm Apômtau ênam lau kêsi ŋajala
 ma aêacnêŋ Anôtônê bêc êkac kamocgôcŋa lasê
 gebe janac malô lau samob, taŋ sêmoa toŋalêlôm
 ŋawapacgenj naŋ.
- ³ Eŋ kêsakiŋ aê gebe jamoasiŋ lau toŋalêlôm
 ŋawapac aŋga Sion
 to jakêŋ êsêac sêkuc sunsuŋ êjô wao, taŋ gêsac
 môkêŋapac naŋ,
 ma katêkwi têtac ŋajamŋa êjô nêŋ abec, taŋ sêjam
 naŋ,
 lambiŋ êjô nêŋ katuŋ popoc
 gebe lau sêsam êsêac gebe Ka biŋgêdêŋŋa,
 taŋ Apômtau kêsê gebe êwaka ênê ŋawasi sa.
- ⁴ Êsêac oc sêkwê ŋapopoc laŋgwaanô sa êtiam
 ma sêjac gamêŋ, taŋ andaŋgenj sesenj su naŋ sa
 ma sêmbênôc malac ŋapopoc

* **60:22:** Lebanon ŋaŋawasi tau kaseda, taŋ kêkô lôc tau naŋ.

to gamêñ, tañ kêtú gasañ gêc lanğwa sec nan, e
ñajam êsa.

⁵ Ma lau jaba oc sejop nêñ domba,
lau gamêñbômña oc têtú lau sêkac nêñ nom ôkwiña
to sênam nêñ kôm wainña.

⁶ Ma lau oc sêsam amac gebe Apômtaunê
dabuñwaga
ma sê amac gebe Aêacnêñ Anôtônê sakinwaga.
Tentenlatu samob nêñ awamata oc êmoasin amac
ma amac anğêlôn taôm ña êsêacnêñ waba tokain-
tokain.

⁷ Anôtônê lau têtap bin majenña sa kêlêlêc
ma lau sêgôm êsêac waen sec.
Kêtu tonanña êsêac oc sêwê kain gamêñ êlêlêc su
ma êsêac têntac ñajam ênêc enden tônğen.

⁸ “Gebe aê Apômtau tau têtac gêwiñ binğêdên
ma têtac gedec kêjanğowaganêñ lên alôb-alôb.
Aê oc jakên êsêacnêñ kôm ñaôli solopgen
ma oc jamoatin poac tenğenña êndên êsêac.

⁹ Ma lau samob, tañ sêlic êsêac nan, oc sêlôc
gebe êsêac lau, tañ Apômtau gêjam mec êsêac nan
tonec.”

¹⁰ Aê oc têtac ñajam samucgen êtu Apômtaunja
ma ñoc katuc êtu samuc ñoc Anôtô
gebe en kêkên aê kasô Apômtau gêjam aê kêsiña kêtú
ñoc ñakwê
ma kêkwa aê auc ña obo binğêdênña,
kêtôm ñac-gebe-ênam-awêwaga kêkuc nê sunsun
ma kêtôm awê gebe ênam ñacña gêjam gêlôn tau ña
pocawa.

11 Apômtau Anôtô oc êngôm biñgêdêñ to lambiñ
êpoa êpi tentenlatu samob lanôñnêmña,
êtôm nom kêkêñ ñakatôm wakuc
ma êtôm kôm kêkêñ ñawê, tañ sêsê nañ kêpoa.

62:1-12 Mômêlatu tonec propete kêlambiñ Anôtô
gebe ênam nê lau sa êndêñ têm ñamuña teñ.

63

Bêc Anôtô êmêtôc launja

(Anôtô agêc propete sêjam biñgalôm sêwiñ taun)

¹ “Asa tê gêmêñ anja Edom, gêmêñ anja malac
Bosra tonê ñakwê kêtû koc samucgeñ ma nê obo
ñawasi sec ma kêsêlêñ tonjaclaigen.”

“Aê, aê tauc tec kasôm biñgêdêñ lasê ma aêñoc
ñaclai kapôêñ kêtôm gebe janam lau kêsina.”

² “Nêm ñakwê kêtû koc samucgeñ kêtû asagenña
ma nêm obo kêtôm lau-sêka-wain-popocwaga nêñ
kêtû asagenña.”

³ “Aê taucgeñ kaka wain popoc, lau teñ sêmoa
sêwiñ aê atom. Aê kaka êsêac totêtac ñandangeñ,
kaka êsêac gaim taucgeñ totêtac ñandan sec, tec
êsêacnêñ dec ñakasi-kasi mênkêpi ñoc ñakwê ma
gêjam ñoc obo samob auc. ⁴ Gebe ñoc ñalêlôm taê
gêjam bêc jakac kamocgôcña kêtû têtñ su ma ñoc
jala jakêñ ñagêjônja mêngeô lasê su. ⁵ Aê matoc
geso gamêñ, mago katap ñac ênam aê sanja teñ sa
atom. Aê katakê gebe ñac êpuc aê têtñ teñ gêmoa
atom. Tec tauc lemoc kaku ñacjo tulu ma ñoc têtac
ñandan kêtupuc aê têtñ. ⁶ Aê kaka tentenlatu têtñ totêtac
ñandangeñ ma kamakiñ êsêac popoc totêtac secgeñ
ma kakêc êsêacnêñ dec siñ kêsêp nom.”

Anôtônê moasiñ gêdêñ Israel

7 Aê oc jalambin Apômtaunê têtac gêwiñ tengeñña ma jalambin gênsêga, tañ Apômtau gêgôm gêdên aêac nañ.

En kêkên nê moasin kapôên gêdên gôlôac Israelña kêtú taê walô êsêacña ma kêtú nê têtac gêwiñ tengeñña.

8 En kêsôm gebe “Binñanô, aênoc lau tonec, ñoc latuci, tañ oc sênsau aê atom nañ.”

Tec en kêtú êsêacnên kêsiwaga kêtú nên gêñwapac samobña.

9 Jaenwaga me añela gêjam êsêac kêsi atom, en tau gêmoa gêwiñ êsêac, tec gêjam êsêac kêsi.

En têtac gêwiñ to taê labu êsêac, tec kêsi êsêac su.

En gêoc êsêac sa mênkêsip êsêac kêtôm têm lanğwa ñabêc samob.

10 Mago êsêac sêli awen sa ma sêgôm ênê Nalau Dabuñ têtac ñawapac kêsa.

Tec en kêkac tau ôkwi jakatu nên ñacjo

ma tau gêjac sin gêdên êsêac.

11 Go êsêac taên gêjam ênê sakinwaga Mose nê têm lanğwa.

“Ñac tañ gêwê nê domba ñagejobwaga kêpi anğa gwêc gêmên nañ, gêmoa ondoc.

Ñac tañ kêkên nê Nalau Dabuñ kêsêp nên ñalêlôm nañ,

12 to kêkên nê lêma ñawasi jagêwiñ Mosenê lêma anôña

ma gêwa gwêc kêkôc kêtú êsêacña gebe êwaka nê ñaê tengeñña sa

13 to gêwê êsêac sêsêp gwêc ñagêdimbob ñalêlôm nañ ma sêka selelec atom amboac hos, tañ kêsêlên gêmoa gamên sawa nañ, gêmoa ondoc.”

14 Apômtaunê Nalau gêwê êsêac amboac bulimakao
 sêsêp gaboan sêja gebe sêlêwan taun.
 Aôm gôwê nê m lau amboac tonan
 gebe ôngôm nê m nê aê nê aewae êsa.

Mec Anôtô taé walô to ênam nê lau sanja

15 Matamanô êsêp anga undambê,
 anga nê m gamên dabun to nê awasi ma ôlic.
 Nê m ôlim palê to nê aclair tau ma gôjam awam su taêm
 walô aêacna gêc ondoc.

Ôngamin taôm atom

16 gebe aêacma tamenji aôm.

Abraham gêjam kauc aêac ma Israel kêjala aêac
 atom.

O Apômtau, aêacma tamenji aôm,
 gêdên andanên sêsam aôm nê m nê aê gebe Aêacma
 kêsiwaga.

17 O Apômtau, amboac ondoc gôgôm aêac aôm aso
 nê m intêna.

Amboac ondoc gôgôm aêacma nê aêlôm nê adani kêsa
 gebe atêc aôm atom nê nec.

Ômu ômôên êtu nê m sakinwaga,
 ta nê têt u nê m gôlôaclênsê m nan nê a.

18 Lau alôb-alôb sêjain nê m lôm dabun
 to aêacma nê aco sêka nê m gamên dabun popoc kêt u
 age nê a.

19 Aêac atôm lau, ta nê aôm gôjam gôlin êsêac atom
 nan,

ma atôm lau, ta nê sêwê kain nê m nê aê atom nan. *
 lau-sêkawaga nê nê kôm nê agêdô sa. Lau saka

* 63:19: Nê adin 2 gawa lau, ta nê sejon wain nê anô sa nan, ma

wain ñanô e popoc ma ñatêkwi asa. Propete
gêjam

64

- ¹ Ojae, ôkac undambê êngic ma ôsêp ômôêñman,
e lôc ñawiwic êsa êkô aôm lañômnêmña,
² amboac ja geñ gab ma amboac ja gêgôm bu
keletoc
gebe êwaka nêm ñaê sa êndêñ nêm ñacjo
ma êngôm tentenlatu têtênêp sêkô aôm
lañômnêmña.
³ Aôm gôgôm gêñsêga kainñ tenñ, tañ taêñ gêjam atom
nañ,
ma kôsêp gômôêñ e lôc ñawiwic kêsa kêkô aôm
lañômnêmña.
⁴ Lau tenñ sêñô bin amboac tonañ ñatenñ gêdêñ
gêmungeñ atom
ma kêsô lau tenñ tañenñsun atom
ma lau tenñ matenñanô sêlic anôtô tenñ, tañ gêmoa
gêwiñ aôm
ma gêjam kôm kêpi êsêac, tañ sêoñ enñ nañ atom.
⁵ Aôm gôwê êsêac, tañ sêgôm gêñ gêdêñ
ma taêñ gêjam nêm lêñ sêmoa nañ.
Aôm têmtac ñandanñ gêdêñ tañ aêac agôm sec nañ,
ma aêac ali awenñ sa gêdêñ aôm wanêc-wanêc.
Asa oc ênam sa.
⁶ Aêac samob atôm ñac ñatêmui
ma aêacma kolenñ gêdêñ samob kêtôm ñakwê ñajec.
Aêac samob atu masê amboac ka ñalauñ
ma aêacma sec gêju aêac sa amboac mu gêju ka
ñalauñ sa.
⁷ Lau tenñ awenñ gêjac aômñêm ñaê atom

ma lau tej têtac gêboan gebe sêsap aôm tônja
atom.
Gebe aôm kôsij lanjomanô gêdên aêac
ma kôkênj aêac asô tauj ma sec njanac lai njalabu.

⁸ Mago aêacma Tamenj aôm, Apômtau.
Aêac atôm nomku ma aôm kôtôm njac-kêpac-kuwaga.
Aôm lêmam njakôm njanô aêac samob.

⁹ O Apômtau, têtac njandanj êndênj aêac êlêlêc su
atom
ma taêm ênam aêacma sec endenj tôngej atom.
Ôlic ma taêm ênam acgom, aômnêm lau aêac samob.

¹⁰ Nêm malac samob kêtuj gamênj gasanj.
Sion kêtuj gasanj ma Jerusalem kêtajênj.

¹¹ Êsêac sêkêc aêacma lôm dabuj njajam, taj an-
dangej tamenj mai sêlanem aôm sêmoa nanj,
ma sêjac gênj njajam samob, taj têtac gêwiñ nanj
poc.

¹² O Apômtau, aôm gobe ôngaminj taôm êndênj aêac
ma ônam taôm tônj to ôkônijnj aêac njanôgej me.

65

Anôtô kêtaj tanjiboa kêtuj lau sêkênj dêmôênj enja

¹ Apômtau kêsôm gebe “Aê kasaê êsêac, taj sêjam
materj sa êtu aênja atom nanj, ma kasaê lau, taj
sesom aê atom nanj, gebe têtap aê sa. Aê kasôm
gebe ‘Aê tec gamoa, aê tec gamoa’ gêdênj lau, taj
awej gêjac aê atom. ² Aê kamêtoç lemoc kêtôm
bêc samuc gêdênj lau sêli tauj sanja, taj sêsa nêñ lêtj
alôb-alôb kêtôm tauj nêñ kauc taênj gêjam nanj. ³ Ma
sêgôm aê têtac njandanj kêsaj njapanj tomajenj gêbacgenj.
Êsêac sêkênj da anja nêñ kôm ma gênj malu kêtuj daja
gêsac poc tiki-tiki, taj sêpac nanj njao. ⁴ Ma sêngônj

gamêñ sêôña ma sêkac taun sa gêdêñ gêbêc ança gamêñ ñakêsiñ ñagêdô. Ma señ bôcanô ñamêsôm to gêñ, tañ gajac jao nañ, ñasulu kêpoac nêñ laclu ñalêlôm. ⁵ Êsêac sêsôm gebe ‘Amoa nêñ taômña ma mênandambin aêac atom gebe aêac lau dabun.’ Lau tonan têtôm ja daun kêtun aê lusucsun, kêtôm ja kêtun aê bêc samuc.”

65:6-16 Anôtô geoc lasê gebe êmêtôc lau sêbuc dêmôêñ enña ma gêjac mata sêngôn maten jali tengeñ ñawasi gêdêñ lau ñalêlôm ñañêñ. Bin tonan lulu kêgalun tau ança ñasêbu tonan.

Undambê wakuc to nom wakuc

17 “Alic acgom, aê jakêñ undambê wakuc to nom wakuc.

Ma lau oc taêñ ênam gêñ andanengeña êtiam atom me oc ênêc nêñ kauclêlôm êtiam atom.

18 Ma lau oc têtac ñajam to sênam lasê êtu gêñ, tañ aê jakêñ nañña.

Gebe alic acgom, aê jakêñ Jerusalem têtac ñajam êsa ma ñalau têtú samuc.

19 Ma aê oc têtac ñajam êpi Jerusalem ma jatu samuc ñoc lau.

Ma lau sêñô lau sêpuc tañiboa sa ma têtan ança malac tau êtiam atom.

20 Ñapalê dedec teñ oc êmoa bêc luagêcgeñ ança malac tau ma êmac êndu atom ma ñamalacanô oc êmac êndu atom e nê bêc ñatêku êsu.

Gebe ñapan dedec nê jala êtu 100, go êmac êndu ma teñ nê jala embe êtôm 100 atom ma êmac êndu, nañ lau oc sêsôm gebe Anôtô kêpuc boa en.

21 Ma êsêac oc sêkwê andu sa ma sêngôn

ma oc sêsê kôm wainṇa ma sêniṇ ṇanô.

22 Êsêac oc sêkwê andu sa ma lau teṇ sêṅgôṇ atom
ma êsêac oc sêsê wain ma lau teṇ sêniṇ atom
gebe ṇoc launêṇ bêc sêṅgôṇ nomṇa oc êtu taêsam
êtôm kabôêṇ ṇabêc,
ma ṇoc lau, taṇ kajaliṇ sa naṇ, oc têtû samuc nêṇ
lemeṇ ṇakôm ṇanô.

23 Êsêac oc sênam koleṇ ṇaômageṇ atom
ma sêka gôlôac lasê êtu sêôc gêṇwapacṇa atom.
Gebe lau, taṇ Apômtau gêjam mec naṇ, nêṇ wakuc
êsêac.
Ma êsêacnêṇ gôlôac oc sêmoa sêwiṇ êsêac.

24 Êsêac awenṇ ênac aê atomgeṇ ma aê jajô êsêacnêṇ
biṇ.

Êsêac gocgo sêsôm biṇ sêmoa ma aê jakêṇ taṇoc
êsêac.

25 Kêambôm to domba ṇalatu oc sêniṇ gêṇ sêwiṇ
tauṇ
ma lewe oc sêniṇ gêgwaṇ êtôm bulimakao
ma kekop êtu moacnê mo.

Êsêac oc sêkêṇ ṇandaṇ to sensenṇ gêṇ aṇga ṇoc lôc
dabuṇ atom.

Apômtaunê biṇ tau tonec.”

66

*Anôtônê mêtôc to Sionnê moasiṇ, taṇ gocgo
mêṇêsa*

¹ Apômtau kêsôm biṇ tonec gebe
“Undambê kêtû ṇoc lêpôṇ
ma nom kêtû ockaiṇ ṇakadembonṇ.
Amac abe akwê aêṇoc andu amboac ondoc
ma ṇoc gamêṇ jalêwaṇ taucṇa ênêc ondoc.

² Aê lemoc kamasanġ gêġ samob tonec ŋai,
tec gêġ samob tonec kêtû aêġoc gêġ.
Apômtaunê binġ tau tonec.
Mago matoc gê ŋac, taġ kêkôninġ tau
ma nê katu ôluġ-ôluġenġ to gêġac têtêp aêġoc binġ
naġ.”

66:3-24 Nġasêbu ŋamuġa nec kêkwa Anôtô êmêtôc
lau geo gala, taġ sêsa nêġ lêtġ gêġac eġ mataanô
ŋajam atom naġġa ma ênam mec lau, taġ têtêc eġ
to taġenġ wamu eġ naġġa.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb